

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-163-06

Druk nr 1277
Warszawa, 13 grudnia 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o systemie oświaty
oraz o zmianie niektórych innych ustaw
wraz z projektami podstawowych aktów
wykonawczych.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Edukacji Narodowej.

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. 1. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, nałożyć na szkoły i placówki zapewniające uczniom korzystanie z usługi dostępu do Internetu na ich terenie obowiązek zainstalowania i aktualizowania oprogramowania zabezpieczającego przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju psychicznego uczniów, oraz określić minimalne wymagania, jakie powinno spełniać to oprogramowanie.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostanie określony szczegółowy zakres treści, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju psychicznego uczniów, w szczególności pornograficznych, eksponujących brutalność i przemoc, zawie-

rających zachowania naruszające normy obyczajowe, propagujących nienawiść i dyskryminację.

3. W przypadku nałożenia przez Radę Ministrów obowiązku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania zapewni szkołom i placówkom możliwość nieodpłatnego korzystania z oprogramowania zabezpieczającego przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju psychicznego uczniów, spełniającego minimalne wymagania, o których mowa w ust. 1, w wersjach działających w systemach operacyjnych powszechnie użytkowanych na obszarze kraju, z uwzględnieniem zasady równego traktowania różnych platform systemowych.
4. Szkoły i placówki mogą, w celu realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wykorzystywać inne oprogramowanie spełniające minimalne wymagania, o których mowa w ust. 1.”;

2) w art. 9a w ust. 2:

a) pkt 1, 1a, 1b i 2 otrzymują brzmienie:

„1) opracowywanie propozycji standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, we współpracy w szczególności z zainteresowanymi ministrami, szkołami

wyższymi, jednostkami badawczo-rozwojowymi, organizacjami pracodawców i samorządami zawodowymi;

- 1a) przygotowywanie pytań, zadań i testów oraz ustalanie zestawów do przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust.1;
 - 1b) opracowywanie, we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi, a w zakresie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe również z ministrami właściwymi dla zawodów, oraz ogłaszanie, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, informatorów zawierających w szczególności opis zakresu sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, przykładowe pytania, zadania i testy oraz kryteria ich oceniania;
 - 2) dokonywanie analizy wyników sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, a także składanie ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdań odpowiednio o poziomie osiągnięć uczniów na poszczególnych etapach kształcenia oraz dotyczących wyników egzaminów eksternistycznych;”
- b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) koordynowanie działalności okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz nadzorowanie ich prac związanych z opracowywaniem propozycji zestawów zadań, pytań i testów do sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, a także nadzorowanie prac związanych z ich przeprowadzaniem i ocenianiem przez okręgowe komisje egzaminacyjne prac egzaminacyjnych, w celu zapewnienia jednolitości i jakości działań wykonywanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne oraz porównywalności wyników sprawdzianu, egzaminów i egzaminów eksternistycznych.”;

3) w art. 9c:

a) w ust. 2:

– pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) przeprowadzanie sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1;

2) przygotowywanie, w porozumieniu z Centralną Komisją Egzaminacyjną, propozycji pytań, zadań i testów oraz ich zestawów do przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1;”;

– pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

3) analizowanie wyników sprawdzianów i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz

egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, a także formułowanie wniosków;

4) opracowywanie i przekazywanie:

a) dyrektorom szkół, organom prowadzącym szkoły, kuratorom oświaty i Centralnej Komisji Egzaminacyjnej sprawozdań z przeprowadzonych sprawdzianów i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1,

b) kuratorom oświaty i Centralnej Komisji Egzaminacyjnej sprawozdań z przeprowadzonych egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1;”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Wyniki sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, są ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego.”;

4) art. 9e otrzymuje brzmienie:

„Art. 9e. Osoby uczestniczące w przygotowywaniu, drukowaniu, przechowywaniu i transporcie pytań, zadań i testów oraz ich zestawów, a także arkuszy egzaminacyjnych do przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, są obowiązane do nieujawniania osobom nieuprawnionym informacji dotyczących tych pytań, zadań, testów, zestawów i arkuszy egzaminacyjnych.”;

5) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. 1. Osoba, która ukończyła 18 lat i nie jest uczniem szkoły, może uzyskać świadectwo ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego na podstawie egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych przez okręgową komisję egzaminacyjną, z zastrzeżeniem art. 10a.

2. Egzaminy eksternistyczne przeprowadza się z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania szkoły podstawowej dla dorosłych oraz gimnazjum i liceum ogólnokształcącego dla dorosłych.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, wysokość opłat pobieranych za egzaminy eksternistyczne z poszczególnych zajęć edukacyjnych, z uwzględnieniem możliwości unieważniania egzaminów eksternistycznych ze względu na naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania tych egzaminów, jeżeli to naruszenie mogło mieć wpływ na wynik egzaminu, oraz że wysokość opłat za egzaminy eksternistyczne nie może być wyższa niż koszty przeprowadzenia tych egzaminów, a także z uwzględnieniem możliwości zwalniania z całości lub części opłat za przeprowadzenie egzaminu osób o niskich dochodach.”;

6) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Art. 10a. 1. Świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły artystycznej można uzyskać na podstawie egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych przez państwowe komisje egzaminacyjne powoływane przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

2. Egzaminy eksternistyczne przeprowadza się z zakresu zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania poszczególnych typów publicznych szkół artystycznych.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określa, w drodze rozporządzenia, typy szkół artystycznych, których świadectwo lub dyplom ukończenia można uzyskać na podstawie egzaminów eksternistycznych, warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, wysokość opłat za egzaminy eksternistyczne oraz warunki wynagradzania osób wchodzących w skład państwowej komisji egzaminacyjnej, z uwzględnieniem możliwości unieważniania egzaminów eksternistycznych ze względu na naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania tych egzaminów, jeżeli to naruszenie mogło mieć wpływ na wynik egzaminu, oraz że wysokość opłat za egzaminy eksternistyczne nie może być wyższa niż koszty przeprowadzenia tych egzaminów, a także z uwzględnieniem możliwości zwalniania z całości lub części opłat

za przeprowadzenie egzaminu osób o niskich dochodach.”;

7) w art. 22 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Rozporządzenie wydane na podstawie ust. 2 pkt 2 lit. d może określić wyposażenie pracowni w pomoce dydaktyczne i sprzęt zalecany do realizacji programów nauczania w poszczególnych zawodach.”;

8) w art. 22a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nauczyciel wybiera program wychowania przedszkolnego, program nauczania oraz podręcznik spośród programów i podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a-2g w brzmieniu:

„2a. Wybrany program wychowania przedszkolnego, program nauczania oraz podręcznik, a także program, o którym mowa w ust. 2, nauczyciel przedstawia radzie pedagogicznej.

2b. Rada pedagogiczna, spośród przedstawionych przez nauczycieli programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania oraz podręczników, ustala, w drodze uchwały, po zasięgnięciu opinii rady rodziców, szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników, biorąc pod uwagę możliwości uczniów, a w przypadku podręcznika również:

1) przystosowanie dydaktyczne i językowe podręcznika do możliwości uczniów;

- 2) wysoką jakość wykonania podręcznika umożliwiającą korzystanie z niego przez kilka lat.
- 2c. Szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników składa się odpowiednio z jednego programu nauczania i jednego podręcznika dla danych zajęć edukacyjnych, z zastrzeżeniem ust. 2d.
- 2d. W szkołach ponadgimnazjalnych, w których realizuje się rozszerzone zakresy kształcenia z poszczególnych zajęć edukacyjnych, szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników składa się z jednego programu nauczania i jednego podręcznika do każdego zakresu kształcenia z danych zajęć edukacyjnych.
- 2e. Dyrektor szkoły podaje do publicznej wiadomości, do dnia 31 marca, szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników, które będą obowiązywać od początku następnego roku szkolnego.
- 2f. Szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników obowiązują przez cztery lata szkolne.
- 2g. W uzasadnionych przypadkach, rada pedagogiczna, na wniosek nauczyciela, rady rodziców lub z własnej inicjatywy, może dokonać zmian w szkolnym zestawie programów nauczania lub szkolnym zestawie podręczników. Zmiana w szkolnym zestawie programów nauczania lub szkolnym zestawie podręczników nie może nastąpić w trakcie roku szkolnego.”,

c) w ust. 9 uchyla się pkt 5;

9) po art. 22a dodaje się art. 22b w brzmieniu:

„Art. 22b. Szkoła podejmuje działania organizacyjne ułatwiające uczniom zaopatrzenie w podręczniki, w szczególności działania ułatwiające obrót używanymi podręcznikami między uczniami lub rodzicami uczniów.”;

10) w art. 30 ust. 2b i 3 otrzymują brzmienie:

„2b. Konkurs na stanowisko kuratora oświaty przeprowadza komisja konkursowa powołana przez wojewodę. W skład komisji konkursowej wchodzi:

- 1) trzech przedstawicieli ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 2) trzech przedstawicieli wojewody;
- 3) dwaj przedstawiciele sejmiku województwa oraz po jednym przedstawicielu wojewódzkich struktur związków zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, zrzeszających nauczycieli, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.²⁾).

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, regulamin konkursu na stanowisko kuratora oświaty, tryb pracy komisji konkursowej oraz wzór ogłoszenia o konkursie, uwzględniając sprawność i efektywność prac komisji, sposób głosowania, a także możliwość unieważ-

nienia konkursu w przypadku naruszenia przepisów dotyczących jego przeprowadzania.”;

11) w art. 39 w ust. 1 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) stwarza warunki do działania w szkole lub placówce stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki.”;

12) w art. 40 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W skład rady pedagogicznej wchodzi wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkole lub placówce oraz pracownicy innych zakładów pracy pełniący funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu lub prowadzący pracę wychowawczą z młodocianymi pracownikami w placówkach zbiorowego zakwaterowania, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza stanowi podstawowe zajęcie. W zebraniach rady pedagogicznej mogą także brać udział, z głosem doradczym, osoby zapraszane przez jej przewodniczącego za zgodą lub na wniosek rady pedagogicznej, w tym przedstawiciele stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki.”;

13) art. 53 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 53. 1. W szkołach i placówkach, z zastrzeżeniem ust. 6, działają rady rodziców, które reprezentują ogół rodziców uczniów.
2. W skład rad rodziców wchodzi:
 - 1) w szkołach – po jednym przedstawicielu rad oddziałowych, wybranych w tajnych wyborach przez zebranie rodziców uczniów danego oddziału;
 - 2) w placówkach – co najmniej 7 przedstawicieli, wybranych w tajnych wyborach przez zebranie rodziców wychowanków danej placówki;
 - 3) w szkołach artystycznych – co najmniej 7 przedstawicieli, wybranych w tajnych wyborach przez zebranie rodziców uczniów danej szkoły.
 3. W wyborach, o których mowa w ust. 2, jednego ucznia reprezentuje jeden rodzic. Wybory przeprowadza się na pierwszym zebraniu rodziców w każdym roku szkolnym.
 4. Rada rodziców uchwała regulamin swojej działalności, w którym określa w szczególności:
 - 1) wewnętrzną strukturę i tryb pracy rady;
 - 2) szczegółowy tryb przeprowadzania wyborów do rad, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3, oraz przedstawicieli rad, o których mowa w ust. 2 pkt 1, do rady rodziców odpowiednio szkoły lub placówki.
 5. Rady rodziców mogą porozumiewać się ze sobą, ustalając zasady i zakres współpracy.

6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w przypadku szkół i placówek artystycznych minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określają, w drodze rozporządzenia, rodzaje szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców, uwzględniając organizację szkoły lub placówki lub brak możliwości bezpośredniego uczestniczenia w ich działalności reprezentacji rodziców.”;

14) w art. 54:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada rodziców może występować do dyrektora i innych organów szkoły lub placówki, organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły lub placówki.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1e w brzmieniu:

„1a. Do kompetencji rady rodziców, z zastrzeżeniem ust. 1b, należy:

1) uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną:

a) programu wychowawczego szkoły obejmującego wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, realizowanego przez nauczycieli,

b) programu profilaktyki dostosowanego do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmującego

wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców;

2) opiniowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 34 ust. 2;

3) opiniowanie projektu planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły.

1b. W szkołach artystycznych, w których nie prowadzi się kształcenia ogólnego, nie uchwała się programu działania szkoły w zakresie profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

1c. W szkołach i placówkach, w których nie tworzy się rad rodziców, programy, o których mowa w ust. 1a pkt 1, uchwała rada pedagogiczna.

1d. Programów, o których mowa w ust. 1a pkt 1, nie uchwała się w szkołach dla dorosłych.

1e. W szkołach i placówkach publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne oraz w szkołach i placówkach niepublicznych programy, o których mowa w ust. 1a pkt 1, ustala organ wskazany w statucie szkoły lub placówki.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W celu wspierania działalności statutowej szkoły lub placówki, rada rodziców może gromadzić fundusze z dobrowolnych składek rodziców oraz innych źródeł. Zasady wydatkowania funduszy rady rodziców określa regulamin, o którym mowa w art. 53 ust. 4.”;

15) w art. 56:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podjęcie działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenie lub inną organizację, o których mowa w ust. 1, wymaga uzyskania zgody dyrektora szkoły lub placówki, wyrażonej po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W szkołach i placówkach, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 53 ust. 6, oraz w szkołach i placówkach, w których nie utworzono rady szkoły lub placówki, nie stosuje się wymogu uzyskania pozytywnej opinii odpowiednio rady szkoły lub placówki i rady rodziców, o których mowa w ust. 2 .”;

16) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Art. 57. Przepisy art. 50-53, 54 ust. 1-1d i 2 oraz art. 55 i 56 nie dotyczą szkół i placówek publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne oraz szkół i placówek niepublicznych.”;

17) po art. 64 dodaje się art. 64a w brzmieniu:

„Art. 64a. Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady rodziców, może wprowadzić obowiązek noszenia przez uczniów na terenie szkoły jednolitego stroju oraz w porozumieniu z radą rodi-

ców określić wzór i warunki noszenia tego stroju.”;

18) w art. 68a:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje placówek, o których mowa w ust. 1 pkt 2, a także szczegółową organizację, sposób, warunki i formy prowadzenia kształcenia ustawicznego przez placówki oraz ośrodki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględniając w szczególności centra kształcenia ustawicznego i centra kształcenia praktycznego jako rodzaje odpowiednio placówek kształcenia ustawicznego i placówek kształcenia praktycznego oraz zadania placówek i ośrodków dostosowane do potrzeb rynku pracy, jak również może określić warunki i tryb odpłatności za prowadzone w placówkach i ośrodkach kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, tak aby odpłatność nie przekraczała ponoszonych kosztów kształcenia.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może określić odrębne zadania dla publicznych placówek kształcenia ustawicznego o zasięgu ogólnokrajowym, o których mowa w art. 5 ust. 3b pkt 2 lit. b, oraz może wyłączyć stosowanie niektórych przepisów ustawy w odniesieniu do tych placówek, w zakresie wynikającym z organizacji i zadań tych placówek, a także

wprowadzić w tym zakresie odrębne unormowania.”;

19) w art. 71b ust. 2a i 2b otrzymują brzmienie:

„2a. W przedszkolach i szkołach podstawowych, w tym specjalnych, oraz w ośrodkach, o których mowa w art. 2 pkt 5, a także w publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, mogą być tworzone zespoły wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w celu pobudzania psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka, od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, prowadzonego bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną.

2b. Dyrektorzy przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych specjalnych oraz ośrodków, o których mowa w art. 2 pkt 5, a także dyrektorzy właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dziecka szkół podstawowych ogólnodostępnych i integracyjnych oraz dyrektorzy publicznych i niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, mogą organizować wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w porozumieniu z organami prowadzącymi.”;

20) w art. 90i w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) uczniowi uczestniczącemu w zajęciach w uczelni przewidzianych tokiem studiów na podstawie postanowień regulaminu studiów dotyczących warunków uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów;”;

21) w art. 90u:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) wspomaganie organów prowadzących szkoły lub placówki w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki.”,

b) w ust. 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) formy i zakres wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach, sposób podziału środków budżetu państwa przyznanych na realizację programu, szczegółowe kryteria i tryb oceny wniosków organów prowadzących o udzielenie wsparcia finansowego oraz zakres informacji, jakie powinien zawierać wniosek organu prowadzącego o udzielenie wsparcia finansowego, uwzględniając w szczególności wymóg skuteczności i efektywności przedsięwzięć podejmowanych w ramach programu.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9g w ust. 11a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przepracowała po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego co najmniej 3 lata i w tym czasie ukończyła z wynikiem pozytywnym szkolenie dla kandydatów na ekspertów organizowane przez publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli, o której mowa w art. 5 ust. 3b pkt 1 lit. b ustawy o systemie oświaty; wymóg ukończenia szkolenia nie dotyczy osób, o których mowa w pkt 5 lit. a, posiadających stopień naukowy doktora;”;

2) art. 63 otrzymuje brzmienie:

„Art. 63. 1. Nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w Kodeksie karnym.

2. Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.”;

3) w art. 91a:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym w:

1) urzędach organów administracji rządowej i kuratoriach oświaty na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a-9i, art. 51, art. 58-60, art. 86, art. 88 i art. 90;

2) w specjalistycznej jednostce nadzoru oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi oraz szkołami przy zakładach karnych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a-9i, art. 51, art. 58-60, art. 63, art. 86, art. 88 i art. 90.

2. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

i okręgowych komisjach egzaminacyjnych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a-9i, art. 30 ust. 5, art. 32-33, art. 47, art. 49 ust. 1 pkt 3, art. 51, art. 58-60, art. 63, art. 86-88 i art. 90.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do nauczycieli zatrudnionych w publicznych szkołach i szkolnych punktach konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych mają zastosowanie przepisy rozdziałów 2-4, art. 42 ust. 1, 2 i 7a, art. 51, 63-67 oraz rozdziałów 8-11.”;

4) w art. 91b ust. 2 i 2a otrzymują brzmienie:

„2. Do nauczycieli zatrudnionych w:

- 1) szkołach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, bez względu na wymiar zatrudnienia, mają zastosowanie przepisy art. 11a i art. 63;
- 2) przedszkolach i placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, bez względu na wymiar zatrudnienia, ma zastosowanie przepis art. 63;
- 3) przedszkolach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. a, oraz szkołach i placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do nauczyciela zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy art. 6, 9-9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 26, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 70a ust. 3, 4 i 6, art. 75-86, 88 i 90;

- 4) przedszkolach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. b, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do nauczyciela zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy art. 6, 9-9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 26, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 70a ust. 3, 4, 6 i art. 75-85.
- 2a. Do pracowników, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5, mają zastosowanie przepisy art. 6, 51, 63, art. 64 ust. 3, art. 86-88 i 90.”;
- 5) w art. 91d pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) art. 6a ust. 1 pkt 3 oraz ust. 6 i 13, art. 9b ust. 3, 3a i 4 pkt 2 oraz ust. 6 i 7 pkt 1, art. 9f ust. 1, art. 9g ust. 3 pkt 1 i ust. 4, art. 18 ust. 4 i 5, art. 19 ust. 1, art. 22 ust. 1, art. 26 ust. 2, art. 31, 42a ust. 1, art. 54 ust. 2 i 5, art. 56 ust. 2, art. 61 ust. 3, art. 63 ust. 2, art. 66 ust. 1, art. 82 ust. 2 oraz art. 83 ust. 1 i 1a – wykonuje odpowiednio: wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta, marszałek województwa.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 15 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 179, poz. 1845) w art. 6:

- 1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Nauczyciele wpisani przed dniem wejścia w życie ustawy na listę, o której mowa w art. 9g ust. 11 ustawy wymienionej w art. 1, są obowiązani, w terminie do dnia 31 grudnia 2007 r., do ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 9g ust. 11a pkt 3 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”;

2) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wymóg ukończenia szkolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy nauczycieli akademickich, o których mowa w art. 9g ust. 11a pkt 5 lit. a ustawy wymienionej w art. 1, posiadających stopień naukowy doktora.”;

3) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku niezłożenia ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania dokumentów potwierdzających ukończenie szkolenia dla kandydatów na ekspertów, o którym mowa w ust. 1, wpis na listę ekspertów wygasa z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2008 r.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm³⁾) w art. 160 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Regulamin studiów określa także warunki i tryb uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasady zaliczania tych zajęć.”.

Art. 5. 1. Działające w dniu wejścia w życie ustawy organy będące reprezentacją rodziców uczniów szkoły lub placówki, a w przypadku braku takiego organu w szkole lub w placówce – rada pedagogiczna szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy, uchwalą szczegółowy tryb przeprowadzenia pierwszych wyborów do rady rodziców szkoły lub placówki.

2. Dotychczasowe organy będące reprezentacją rodziców uczniów szkoły lub placówki, działające w dniu wejścia w życie ustawy, wykonują zadania rady rodziców do czasu wyboru rady rodziców, o której mowa

w art. 53 ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 31 października 2007 r.

Art. 6. 1. Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy państwowe komisje egzaminacyjne przeprowadzające egzaminy eksternistyczne, powołane przez kuratora oświaty, przeprowadzają egzaminy eksternistyczne dla osób, które rozpoczęły zdawanie tych egzaminów przed dniem wejścia w życie ustawy, na dotychczasowych zasadach do dnia 30 czerwca 2008 r.

2. Od dnia wejścia w życie ustawy kuratorzy oświaty nie powołują państwowych komisji egzaminacyjnych do przeprowadzania egzaminów eksternistycznych.

Art. 7. Dyrektor szkoły podaje do publicznej wiadomości, do dnia 31 maja 2007 r., szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników obowiązujące od roku szkolnego 2007/2008.

Art. 8. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 22a ust. 8 i 9, art. 30 ust. 3 i art. 68a ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 22a ust. 8 i 9, art. 30 ust. 3 i art. 68a ust. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na podstawie art. 10a ust. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 9a ust. 2 pkt 1, 1a, 1b, 2 i 6, art. 9c ust. 2 pkt 1 i 2 oraz art. 10 i 10a ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej usta-

wy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2007 r.;

- 2) art. 53 i 54 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2007 r.

-
- ¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658.
- ²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658.

UZASADNIENIE

- do art. 1 pkt 1 (dostęp do Internetu – oprogramowanie zabezpieczające)

Upowszechnianie usługi dostępu do Internetu, będące znakiem współczesnego ekspansywnego rozwoju przemysłu usług teleinformacyjnych, otwiera ogromne możliwości na polu edukacji i kultury. Będąc doskonałym źródłem informacji i instrumentem komunikacji, Internet staje się pomocą dydaktyczną i wychowawczą, daje możliwość kształcenia na odległość, ustawicznego poszerzania zdobytych umiejętności i wiedzy. Takie spojrzenie na Internet – jako na źródło w zasadzie nieograniczonego dostępu do informacji – prowadzi jednakże do pytań o związek między treściami i formami przekazu informacji a oceną tego przekazu pod kątem celów procesów kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży. Z punktu widzenia celów procesu kształcenia i wychowania, określone treści i formy przekazu informacji przez Internet mogą być bowiem niepożądane – a nawet szkodliwe dla rozwoju psychicznego, zwłaszcza rozwoju emocjonalnego, dzieci i młodzieży.

Spośród priorytetów i sposobów przeprowadzenia informatyzacji kraju, określonych w przygotowanym przez Urząd Komitetu Badań Naukowych dokumencie zatytułowanym „Strategia informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej – ePolska”, za jedno z najważniejszych zadań uznano edukację informatyczną oraz wdrożenie mechanizmów blokujących dostęp dzieci i młodzieży do treści, które mogą mieć negatywny wpływ na wychowanie i kształcenie. Wyniki badań pokazują, że dzieci i młodzież jako użytkownicy Internetu są narażeni na wysokie ryzyko częstego, niekontrolowanego kontaktu z treściami niepożądanymi i szkodliwymi dla rozwoju społeczno-emocjonalnego, zwłaszcza dla kształtowania się postaw wobec seksu, drugiej płci i miłości rodzinnej. Szczególnej uwagi wymaga zjawisko przypadkowego, niezamierzonego kontaktu dzieci i młodzieży z pornografią przy poszukiwaniu na stronach WWW treści związanych z nauką szkolną i zainteresowaniami. Jako negatywnie oddziałujące na psychikę młodego użytkownika Internetu

należy także wskazać obrazy przemocy i destrukcji udostępniane w sieci. Odrębnej uwagi wymaga także aspekt aktywnego, a w wielu przypadkach interaktywnego, korzystania z Internetu przez dzieci i młodzież. Często charakter takiego kontaktu pozostaje anonimowy. Anonimowość powoduje uwalnianie się od poczucia kontroli społecznej i zwiększa agresywność, a także umożliwia zmienianie prezentowanej w sieci tożsamości. Zmiana poczucia tożsamości odrywa od sytuacji realnego życia. Daje wprawdzie możliwość eksperymentowania i ćwiczenia myślenia inwencyjnego, ale przede wszystkim powoduje zagrożenie identyfikacji własnej tożsamości, zwłaszcza w wieku młodzieńczym, kiedy tożsamość podlega jeszcze kształtowaniu.

Należy podkreślić, że ochrona dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją jest konstytucyjnym obowiązkiem organów władzy publicznej (art. 72 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Konwencja o prawach dziecka, ratyfikowana przez Polskę w 1991 r., z leżącym po stronie państwa obowiązkiem zapewnienia dziecku dostępu do informacji oraz materiałów pochodzących z różnorodnych źródeł – w szczególności tych, które mają na uwadze jego dobro w wymiarze społecznym, duchowym i moralnym oraz jego zdrowie fizyczne i psychiczne – wiąże bezpośrednio obowiązek rozwijania takich kierunków działalności państwa, które zapewniają dziecku ochronę przed informacjami i materiałami szkodliwymi. Granice podejmowanych przez państwo środków ochrony dobra dziecka przed treściami szkodliwymi wyznacza dopiero prawo do swobodnej wypowiedzi oraz odpowiedzialność rodziców za wychowanie i rozwój dziecka (art. 17 w związku z art. 13 i 18 Konwencji).

Zapoczątkowane pod koniec XX w. upowszechnianie usługi dostępu do Internetu z początkiem XXI w. prowadzi do potrzeby ukształtowania nowej kultury odpowiedzialności użytkownika Internetu i związanej z tym naglącej potrzeby zapewnienia dzieciom i młodzieży dostatecznej ochrony przed treściami niepożądanymi i szkodliwymi dla ich rozwoju społeczno-psychicznego. Zapewnienie takiej ochrony powinno polegać na podjęciu środków mających na celu doprowadzenie do selekcjonowania i hierarchizowania treści dostępnych przez Internet – pod kątem prawidłowego rozwo-

ju psychicznego dzieci i młodzieży oraz celów procesów kształcenia i wychowania. Należy bowiem podkreślić, że Internet wymaga nowego podejścia regulacyjnego i nowej kultury odpowiedzialności, tak aby zapewnić równowagę między ochroną dzieci i młodzieży przed treściami szkodliwymi z jednej strony a wolnością wypowiedzi z drugiej strony.

W przedmiotowej nowelizacji ustawy o systemie oświaty proponuje się rozwiązanie prawne problemu ochrony uczniów przed treściami, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju psychicznego, polegające na upoważnieniu Rady Ministrów do nałożenia na szkoły i placówki zapewniające uczniom korzystanie z usługi dostępu do Internetu, w drodze rozporządzenia, obowiązku zainstalowania i aktualizowania oprogramowania zabezpieczającego. W przypadku nałożenia takiego obowiązku przez Radę Ministrów, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie zobowiązany do zapewnienia szkołom i placówkom możliwości nieodpłatnego korzystania z oprogramowania zabezpieczającego.

Minister Edukacji Narodowej podjął już pierwsze praktyczne działania w celu pozyskania oprogramowania zabezpieczającego przed szkodliwymi treściami, występując do podmiotów dysponujących takim oprogramowaniem z apelem o nieodpłatne udostępnianie programu szkołom, placówkom i rodzicom uczniów.

Należy dodać, że w wydanym przez Radę Ministrów akcie wykonawczym do ustawy zostaną określone minimalne wymagania, jakie powinno spełniać instalowane w szkołach oprogramowanie zabezpieczające, a także zostanie określony w sposób szczegółowy zakres treści uznawanych za zagrażające prawidłowemu rozwojowi psychicznemu uczniów.

- do art. 1 pkt 2, pkt 3 lit. a, pkt 4 – 6 i pkt 7 (egzamininy eksternistyczne, wyposażenie pracowni)

Projektowana nowelizacja art. 9a, 9c, 9e i 10 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dotyczy modyfikacji dotychczasowego systemu egzaminów eksternistycznych. Konieczność dokonania szybkich zmian

w tym zakresie potwierdzają wyniki kontroli organizacji egzaminów eksternistycznych w systemie oświaty, przeprowadzonej w 2005 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli, obejmującej ocenę funkcjonowania systemu egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w latach 2002-2004. Kontrolą objęto 6 kuratoriów oświaty oraz 20 jednostek organizacyjnych (zespołów szkół i centrów kształcenia ustawicznego), przy których funkcjonowały państwowe komisje egzaminacyjne przeprowadzające egzaminy eksternistyczne w okresie objętym kontrolą NIK. We wszystkich skontrolowanych jednostkach stwierdzono rażące nieprawidłowości w przeprowadzaniu egzaminów eksternistycznych; w wielu miały one charakter wręcz działalności korupcyjnej, a nawet przestępczej (w dwóch przypadkach skierowano wnioski do prokuratury). Przygotowana przez NIK „Informacja o wynikach kontroli organizacji egzaminów eksternistycznych w systemie oświaty” była przedmiotem posiedzenia połączonych Komisji Sejmowych: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Kontroli Państwowej, których członkowie, po zapoznaniu się z przedstawionym materiałem i wysłuchaniu Informacji NIK, postulowali niezwłoczne podjęcie działań, które skutecznie wyeliminowałyby wszystkie nieprawidłowości i zapobiegały zjawiskom korupcyjnym. Należy zaznaczyć, że problem prawidłowości przeprowadzania egzaminów eksternistycznych nie jest problemem nowym, występuje już od kilku lat, a wszelkie dotychczasowe próby jego naprawy w drodze zmian rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, dotyczącego egzaminów eksternistycznych, nie przynosiły pozytywnych efektów.

Projektowana zmiana ustawy zakłada włączenie egzaminów eksternistycznych do zewnętrznego systemu egzaminowania, tj. przekazanie zadania, przygotowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (CKE) i okręgowych komisji egzaminacyjnych (oke). Jednocześnie egzaminy eksternistyczne, jako sposób uzyskiwania świadectwa ukończenia szkoły, będą ograniczone do zakresu szkół, które prowadzą kształcenie ogólne, tj. szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego. Szkoły te są szkołami umożliwiającymi uzyskanie odpowiedniego poziomu wykształcenia, a po ukończeniu gimnazjum lub liceum istnieje możliwość uzyskania kwalifikacji zawodowych np. przez uczęszcza-

nie do szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe (zasadniczej szkoły zawodowej, technikum, szkoły policealnej) lub przez uzyskanie tytułu kwalifikacyjnego po zdaniu egzaminu państwowego. Struktura szkolna zapewnia drożność na wszystkich szczeblach kształcenia oraz dostęp osobom dorosłym do szkół wszystkich typów, a już wprowadzone rozwiązania dotyczące zaliczania w szkołach dla dorosłych prowadzących kształcenie zawodowe wyników kursów zawodowych realizowanych w formach pozaszkolnych przez akredytowane publiczne i niepubliczne placówki i ośrodki albo przez osoby prawne i fizyczne prowadzące działalność oświatową wymienioną w art. 83a ust. 2 ustawy o systemie oświaty, które dla tych kursów uzyskały akredytację kuratora oświaty, umożliwia skracanie okresu kształcenia zawodowego i zapewnia jego elastyczność. Wobec tak rozbudowanego systemu zapewniającego drożność kształcenia i dającego możliwość powrotu do szkoły na każdym poziomie kształcenia nie znajduje uzasadnienia dalsze utrzymywanie w systemie oświaty tak szerokiego zakresu (wszystkie typy szkół) korzystania z możliwości uzyskania świadectwa ukończenia szkoły w trybie egzaminów eksternistycznych. Również projektowane rozwiązania w obszarze kształcenia zawodowego, zmierzające do integrowania form szkolnych i pozaszkolnych, oraz budowa krajowego systemu potwierdzania kwalifikacji zawodowych obejmującego zarówno absolwentów szkół, jak też osoby, które chcą potwierdzić kwalifikacje zawodowe uzyskane poprzez kształcenie w formach pozaszkolnych lub staż pracy i praktykę, pozwolą pozyskiwać i potwierdzać kwalifikacje zawodowe na różnych poziomach.

W istniejącym systemie egzaminów eksternistycznych, najwięcej osób przystępuje do egzaminów z zakresu szkół ponadpodstawowych dla dorosłych, a wśród nich liceum ogólnokształcącego, a więc korzysta z możliwości uzyskania przede wszystkim wykształcenia średniego. Wynika to przede wszystkim z faktu, że absolwenci tych szkół mogą jeszcze przystąpić do egzaminu dojrzałości (tzw. „starej matury”). Wprowadzenie do systemu szkolnego od 2002 r. nowych typów szkół ponadgimnazjalnych, w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia 8 stycznia 1999 r. – Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego (Dz. U. Nr 12, poz. 96, z późn. zm.) z jednoczesnym zachowaniem okresów przejściowych, umożliwiającą

cych przystępowanie do starej formuły egzaminów: dojrzałości i egzaminu zawodowego spowodowało, że wzrosło zainteresowanie egzaminami eksternistycznymi z zakresu szkół starego systemu. Na terenie całego kraju, według danych kuratoriów oświaty, w roku szkolnym 2003/2004 do egzaminów eksternistycznych przystąpiły 109.623 osoby z tego 79.736 osób z zakresu liceum ogólnokształcącego, tj. 72,7% wszystkich zdających, a w roku szkolnym 2004/2005 – 87.157 osób, z tego z zakresu liceum 67.814, tj. 77,8%. Natomiast z zakresu szkół starego ustroju szkolnego, prowadzących kształcenie zawodowe, w tym okresie przystąpiło do egzaminów eksternistycznych odpowiednio 29.707 i 19.100 osób. W tym okresie w odniesieniu do szkół nowego ustroju egzaminy przeprowadzano tylko z zakresu szkoły podstawowej i gimnazjum dla dorosłych, do których łącznie przystąpiło 180 osób w roku szkolnym 2003/2004 i 253 w roku 2004/2005, przy czym 42 osoby z zakresu szkoły podstawowej, gdzie egzamin jest przeprowadzany tylko z zajęć edukacyjnych klasy szóstej. Również aktualnie zbierane dane dotyczące roku szkolnego 2005/2006 (sesja wiosenna zakończyła się 30 czerwca 2006 r.) wskazują, że w ponad 90% egzaminy przeprowadzane były z zakresu dotychczasowych szkół ponadpodstawowych dla dorosłych, a tylko sporadycznie z zakresu szkół ponadgimnazjalnych.

Przytoczone dane wskazują, że z chwilą zakończenia w dniu 30 czerwca 2008 r. przeprowadzania egzaminów eksternistycznych na dotychczasowych zasadach, w tym przede wszystkim z zakresu szkół ponadpodstawowych, zainteresowanie egzaminami eksternistycznymi zdecydowanie zmaleje. Dotyczyć to będzie również egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych w celu uzyskania świadectwa ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe. Oferta edukacyjna szkół dla dorosłych w zakresie kształcenia zawodowego systematycznie się poszerza, rośnie również zainteresowanie osób dorosłych uczęszczaniem do szkół. Należy podkreślić, że egzaminy eksternistyczne nigdy nie były przeprowadzane z zakresu szkół medycznych, jak również nie obejmują wszystkich zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. Wiąże się to ze specyfiką danego zawodu i problemów z opanowaniem wiedzy i umiejętno-

ści zawodowych w drodze samokształcenia. Największym zainteresowaniem cieszą się zawody ekonomiczne: technik ekonomista, technik rachunkowości, technik handlowiec, sprzedawca. W zawodach tych oferta szkół jest również duża, a na rynku pracy występuje przewaga podaży nad popytem.

Natomiast utrzymanie możliwości składania egzaminów eksternistycznych z zakresu szkoły podstawowej jest celowe przede wszystkim ze względów społecznych (osoby, które wypadły z systemu, osoby ze środowisk zmarginalizowanych) i bardzo małej liczby tych szkół w skali kraju – w roku szkolnym 2005/2006 – 10 szkół podstawowych dla dorosłych.

Zmiany dotyczące egzaminów eksternistycznych zostały ujęte w art. 1 pkt 2-6 ustawy. Zakładają one, że przeprowadzanie egzaminów eksternistycznych z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych szóstej klasy szkoły podstawowej (szkoła podstawowa dla dorosłych obejmuje tylko klasę szóstą), gimnazjum i liceum ogólnokształcącego dla dorosłych będzie należało do kompetencji okręgowych komisji egzaminacyjnych. Natomiast CKE będzie przygotowywała propozycje standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, pytania, zadania i testy oraz ustalała zestawy do przeprowadzania tych egzaminów, a także opracowywała i ogłaszała informatory zawierające opis zakresu egzaminów, przykładowe pytania, zadania i testy oraz kryteria oceniania. Informatory będą obejmowały poszczególne przedmioty określone w ramowych planach nauczania. CKE będzie również koordynowała działalność okręgowych komisji egzaminacyjnych w zakresie przeprowadzania egzaminów eksternistycznych. Ponadto CKE będzie zobowiązana do dokonywania każdego roku szczegółowej analizy egzaminów eksternistycznych i składania ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdań w tym zakresie. Pozwoli to na bieżące monitorowanie systemu egzaminów eksternistycznych.

Należy podkreślić, że ponieważ egzaminy eksternistyczne będą obejmowały jedynie przedmioty z zakresu kształcenia ogólnego, to do opracowywania standardów wymagań, tematów egzaminacyjnych i oceniania zostaną wyko-

rzystani nauczyciele, którzy już są egzaminatorami egzaminów maturalnych i gimnazjalnych.

Szczegółowe regulacje określające warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych przez okręgowe komisje egzaminacyjne oraz wysokość opłat za te egzaminy zostaną zawarte w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, wydanym na podstawie nowelizowanego art. 10 ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

W art. 1 pkt 6 projektu (nowy art. 10a w ustawie o systemie oświaty) przewidziano upoważnienie dla ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków i trybu przeprowadzania egzaminów eksternistycznych z zakresu szkół artystycznych. Rozporządzenie to określi typy szkół artystycznych, których świadectwo lub dyplom ukończenia można uzyskać na podstawie egzaminów eksternistycznych, warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, możliwość i warunki unieważnienia przez ministra egzaminu eksternistycznego, wysokość opłat pobieranych za egzaminy i możliwość zwolnień z opłat oraz warunki wynagradzania egzaminatorów.

Nowy system egzaminów eksternistycznych będzie wprowadzony od dnia 1 lipca 2007 r. z jednoczesnym zachowaniem możliwości zdawania egzaminów eksternistycznych w aktualnie obowiązującym systemie przez osoby, które rozpoczęły zdawanie przed zmianą przepisów. W art. 6 ust. 1 projektu ustawy został zaproponowany przepis przejściowy umożliwiający osobom, które rozpoczęły zdawanie egzaminów eksternistycznych przed dniem wejścia w życie ustawy, dokończenie ich zdawania na dotychczasowych zasadach do końca czerwca 2008 r.

Zmiana wprowadzona w art. 1 pkt 7 projektu (art. 22 ust. 5 ustawy o systemie oświaty) ma charakter doprecyzowujący i dotyczy stworzenia podstawy prawnej dla zamieszczenia w podstawach programowych kształcenia w poszczególnych zawodach wykazu środków dydaktycznych i wyposażenia zalecanego do pełnej realizacji programu nauczania. Wykaz zalecanych środków i wyposażenia będzie miał dla organu prowadzącego znaczenie

pomocnicze w należyтым wykonywaniu jego obowiązków określonych w art. 5 ust. 7 pkt 4 ustawy o systemie oświaty (wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych działań statutowych) jako wskazanie optymalnego wyposażenia w sprzęt i pomoce dla kształcenia w zawodzie prowadzonego przez szkołę.

- do art. 1 pkt 3 lit. b (ostateczny charakter wyników sprawdzianu i egzaminów)

W art. 1 w pkt 3 w lit. b projektu ustawy proponuje się uregulowanie w sposób jednoznaczny, że wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz egzaminów eksternistycznych są ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego. Wynik sprawdzianu czy egzaminu (tak jak każda ocena uzyskana przez ucznia) ma charakter merytoryczny i z tych względów nie może być przedmiotem skargi do sądu administracyjnego.

- do art. 1 pkt 8 i 9 (ustalenie szkolnego zestawu programów nauczania i podręczników)

Nowelizacja przepisów w art. 22a ustawy o systemie oświaty polega na zmianie trybu wybierania przez nauczycieli programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania oraz podręczników do wychowania przedszkolnego i nauczania szkolnego. Tryb ten, według projektowanych przepisów, będzie następujący. Nauczyciel wybiera program oraz podręcznik i wraz z uzasadnieniem przedstawia go radzie pedagogicznej. Rada pedagogiczna, kierując się możliwościami uczniów, a w przypadku podręcznika również względami dydaktycznego i językowego przystosowania podręcznika do możliwości uczniów oraz odpowiednio wysoką jakością wykonania podręcznika, umożliwiającą korzystanie z niego przez kilka lat, ustala programy i podręczniki wchodzące w skład szkolnego zestawu programów nauczania i szkolnego zestawu podręczników. Projekty zestawów programów i podręczników mają być konsultowane z radą rodziców i po przedstawieniu przez radę rodziców opinii w tej sprawie – rada pedagogiczna podejmie

uchwałę ustalającą szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników. Szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników obowiązuje przez cztery lata szkolne.

Tak ustalony szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników będzie się składał odpowiednio z jednego programu nauczania i jednego podręcznika do poszczególnych zajęć edukacyjnych. W szkołach ponadgimnazjalnych dopuszcza się po jednym programie i podręczniku dla podstawowego i rozszerzonego zakresu kształcenia.

Proponowane rozwiązanie nakłada na dyrektora szkoły obowiązek podawania szkolnego zestawu programów nauczania i podręczników na następny rok szkolny do publicznej wiadomości w terminie do dnia 31 marca. Przepis przejściowy art. 7 projektu zakłada, że w 2007 r. szkolny zestaw programów nauczania i szkolny zestaw podręczników będzie podany do publicznej wiadomości w terminie późniejszym, tj. do dnia 31 maja.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość dokonania przez radę pedagogiczną – na wniosek nauczyciela, rady rodziców lub z własnej inicjatywy – zmian w szkolnym zestawie programów nauczania i szkolnym zestawie podręczników. Jednak zmiany nie mogą nastąpić w trakcie roku szkolnego.

Proponowane rozwiązanie zwiększa odpowiedzialność rady pedagogicznej. Decyzja o wyborze podręcznika na cykl kształcenia wymaga poważnego namysłu nauczyciela, konsultacji z innymi nauczycielami tego samego przedmiotu, a tym samym stabilizuje sytuację podręczników w szkole.

Po art. 22a w ustawie o systemie oświaty dodaje się art. 22b (art. 1 pkt 9 projektu) zobowiązujący szkołę do podejmowania działań organizacyjnych ułatwiających uczniom zaopatrzenie w podręczniki, a w szczególności działań ułatwiających obrót podręcznikami używanymi pomiędzy rodzicami lub uczniami.

Rozwiązania proponowane w ustawie w art. 22a i 22b pozwolą rodzicom i uczniom zaopatrzyć się w używane i tańsze podręczniki bez marż handlo-

wych. Również rodzinom wielodzietnym umożliwi to korzystanie z tych samych podręczników przez młodsze dzieci, co znacznie odciąży budżet rodzinny.

- do art. 1 pkt 10 (zmiana składu komisji przeprowadzającej konkurs na stanowisko kuratora oświaty)

Nowelizacja art. 30 ust. 2b ustawy o systemie oświaty zmierza do wprowadzenia zmian w składzie komisji konkursowej powoływanej przez wojewodę w celu wyłonienia kandydata na stanowisko kuratora oświaty. Zgodnie z dotychczasowym stanem prawnym, w skład komisji przeprowadzającej konkurs na stanowisko kuratora oświaty wchodzi po dwóch przedstawicieli ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, wojewody i sejmiku województwa oraz po jednym przedstawicielu wojewódzkich struktur związków zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, zrzeszających nauczycieli. W ramach projektowanej zmiany zakłada się zwiększenie w składzie komisji konkursowej liczby przedstawicieli ministra oraz wojewody; każdy z tych organów delegowałby po trzech przedstawicieli. Wprowadzenie powyższej zmiany w składzie komisji konkursowej przyczyni się do wzmocnienia w konkursie głosu przedstawicieli administracji rządowej. Kurator oświaty jest organem administracji rządowej wykonującym na obszarze województwa, w imieniu wojewody, ustawowo określone zadania i kompetencje w zakresie oświaty. Zatem zdecydowany wpływ na wybór kandydata na stanowisko kierownika jednostki organizacyjnej, funkcjonującej w układzie administracji zespolonej w województwie, powinny mieć zwierzchnie organy administracji rządowej, tj. minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz wojewoda.

W omawianym przepisie pkt 3 w art. 30 ust. 2b ustawy o systemie oświaty dokonano również zmiany regulacji dotyczącej udziału w składzie komisji konkursowej przedstawicieli związków zawodowych. Mając na celu usprawnienie trybu pracy komisji konkursowej proponuje się, aby w jej składzie uczestniczyli przedstawiciele tych zrzeszających nauczycieli wojewódzkich struktur związków zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, które spełniają jednocześnie kryteria reprezentatywności w rozumieniu ustawy z dnia 6 lip-

ca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. zrzeszają więcej niż 300.000 członków będących pracownikami, oraz działają w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności jest określony w więcej niż w połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Projektowane rozwiązanie, wzorujące się na funkcjonujących rozwiązaniach dotyczących składu Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych oraz wojewódzkich komisji dialogu społecznego, pozwoli na precyzyjne kształtowanie składu komisji przeprowadzającej konkurs na stanowisko kuratora oświaty oraz unikanie nadreprezentatywności związków zawodowych zrzeszających nauczycieli w tej komisji.

- do art. 1 pkt 11, 12 i 15 (zwiększenie roli stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, w życiu szkoły)

Szkoły i placówki oświatowe powinny być otwarte na wszelkie formy aktywizowania na ich terenie działalności stowarzyszeń i innych organizacji – w szczególności organizacji harcerskich. Przepis art. 56 ust. 1 ustawy o systemie oświaty umożliwia działanie w szkole i placówce stowarzyszeń i innych organizacji (z wyjątkiem partii i organizacji politycznych), w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki. Wymienione stowarzyszenia i organizacje mogą jednak podjąć działalność w szkole lub placówce za zgodą jej dyrektora wydaną po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki. W zmianie zawartej w art. 1 pkt 15 projektu, dotyczącej art. 56 ust. 2 ustawy o systemie oświaty, proponuje się, aby dla podjęcia w szkole działalności przez te stowarzyszenia i organizacje konieczne było również uzyskanie pozytywnej opinii rady rodziców. Nowe brzmienie przepisu art. 56 ust. 3 odnosi się do sytuacji szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców, lub w których nie utworzono rady szkoły.

Uznając działalność stowarzyszeń i innych organizacji, przede wszystkim organizacji harcerskich, za szczególnie cenną dla realizacji zadań wychowawczych szkoły, w projekcie ustawy proponuje się zobowiązanie dyrektora szkoły lub placówki do tworzenia warunków działania w szkole lub placówce stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, o których mowa w art. 56 ust. 1 ustawy o systemie oświaty. Celem zmiany ustawy jest także zachęcenie – w szczególności organizacji harcerskich – do szerszej i jeszcze bardziej żywej obecności w codziennym życiu szkoły przy jednoczesnym popularyzowaniu wśród dzieci i młodzieży oferowanej przez te organizacje formuły spędzania czasu wolnego. Z powyższą zmianą związana jest również zawarta w art. 1 pkt 12 projektu propozycja stworzenia możliwości zapraszania na posiedzenia rady pedagogicznej, z głosem doradczym, przedstawicieli stowarzyszeń i innych organizacji, o których mowa w art. 56 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, w szczególności organizacji harcerskich. Możliwość uczestniczenia przedstawicieli stowarzyszeń i organizacji wymienionych w art. 56 ust. 1 ustawy o systemie oświaty w tych punktach obrad rady pedagogicznej, podczas których jest podejmowana dyskusja i prezentowane są poglądy dotyczące kierunków działalności wychowawczej szkoły i pracy z młodzieżą, a także są konfrontowane problemy środowiska szkolnego, pozytywnie wpłynie na jakość i efektywność współpracy szkoły lub placówki z tymi organizacjami.

- do art. 1 pkt 13 i 14 (zmiana statusu rady rodziców)

Projektowane zmiany w zakresie statusu rady rodziców jako organu szkoły lub placówki, kompetencji tego organu i jego zasad działania, wychodzą naprzeciw potrzebie zwiększenia roli rodziców w życiu społeczności szkolnej. Wnioski płynące z obserwacji dotychczasowej praktyki funkcjonowania tej formy reprezentacji rodziców uczniów wskazują, że zaangażowanie rodziców w sprawy szkoły ogranicza się zwykle do okazjonalnych spotkań rodziców z wychowawcą klasy oraz uiszczania dobrowolnej składki na fundusz rady rodziców. Z punktu widzenia korzystnego wpływu na wychowanie dzieci i młodzieży oraz efektywności procesów kształcenia i wychowania, istotnego znaczenia nabiera umacnianie wiarygodnego – w oczach ucznia

– wizerunku szkoły. Umacnianiu wiarygodności szkoły, a w konsekwencji budowaniu w uczniach zaufania do szkoły, służy „mówienie jednym głosem” przez nauczycieli i rodziców. Osiągnięcie zaś takiej płaszczyzny porozumienia wymaga, aby relacje nauczyciel – rodzic były relacjami ściśle partnerskimi. Widoczna zatem staje się potrzeba wzbudzenia świadomości wśród rodziców uczniów, że są współodpowiedzialni za jakość procesu dydaktyczno – wychowawczego. Nowe rozwiązanie, polegające na wzmocnieniu statusu reprezentacji rodziców jako organu szkoły, powinno przyczyniać się do zbliżania postaw rodziców i szkoły prezentowanych w procesach dydaktycznych i wychowawczych oraz jednoczesnego odchodzenia rodziców od spojrzenia na szkołę jako instytucję, której powierza się dzieci w oczekiwaniu i wymaganiu jak najlepszych efektów kształcenia i wychowania. Rodzice wykazują bowiem nierzadko nieufność w stosunku do szkoły, często przyjmują postawę roszczeniową, a to prowadzi do nieporozumień, konfliktów i negatywnie wpływa na efektywność procesów kształcenia i wychowania. Projektowane zmiany w zakresie wzmocnienia kompetencji i usprawnienia zasad działania rady rodziców jako organu szkoły przyczynią się do budowania płaszczyzny porozumienia pomiędzy nauczycielami i rodzicami, korzystnie wpływając tym samym na wychowanie młodych ludzi.

Wnioski płynące z dotychczasowej praktyki wskazują, że obecne ramy prawne funkcjonowania w szkołach i placówkach reprezentacji rodziców uczniów nie stymulują w sposób dostateczny tworzenia w szkołach i placówkach partnerskich relacji między reprezentacją rodziców a dyrektorem szkoły lub placówki, gronem pedagogicznym, władzami oświatowymi i samorządem uczniowskim. Stan ten wynika między innymi z ustanowionego w art. 53 ust. 2 ustawy o systemie oświaty sposobu tworzenia rady rodziców, a także z braku jasnego określenia na poziomie ustawy kompetencji tego organu. Należy pamiętać przy tym, że realizacja idei rozwoju i zapewnienia demokratycznych zasad funkcjonowania społecznych organów w systemie oświaty wymaga tworzenia dogodnych warunków formalno-prawnych. Zagwarantowane zatem na poziomie ustawy ramy współpracy ww. organów w rezultacie przyczyniają się do poprawy jakości pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły i placówki.

W nowelizowanym art. 53 ust. 1 ustawy określa się radę rodziców jako organ szkoły lub placówki reprezentujący ogół rodziców uczniów danej szkoły lub placówki. Jednocześnie wprowadza się obligatoryjne działanie rad rodziców w publicznych szkołach i placówkach. Zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w ust. 6 nowelizowanego art. 53 ustawy – minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi rodzaje szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców, uwzględniając takie czynniki, jak organizacja szkoły lub placówki oraz brak możliwości bezpośredniego uczestniczenia w ich działalności reprezentacji rodziców.

W ust. 2 nowelizowanego art. 53 ustawy określono sposób wyboru przedstawicieli rodziców do rady rodziców (po jednym przedstawicielu z każdej rady oddziałowej w szkołach, a w placówkach oraz w szkołach artystycznych – co najmniej 7 przedstawicieli wybranych w tajnych wyborach przez odpowiednio zebranie rodziców wychowanków danej placówki lub zebranie rodziców uczniów danej szkoły artystycznej). Wewnętrzna strukturę i tryb pracy rady rodziców, a także szczegółowy tryb przeprowadzania wyborów do rad oddziałowych i rady rodziców szkoły lub placówki będzie określał regulamin rady rodziców. W wyborach do rad oddziałowych i rady rodziców placówki lub szkoły artystycznej jednego ucznia reprezentuje jeden rodzic, a wybory przeprowadza się na pierwszym zebraniu rodziców w każdym roku szkolnym.

W zmienianym art. 54 ustawy określa się główne kompetencje rady rodziców szkoły lub placówki. Do kompetencji rady rodziców będzie należało, jak dotychczas, występowanie do organu prowadzącego szkołę, organu sprawującego nadzór pedagogiczny, dyrektora szkoły, rady pedagogicznej, rady szkoły i samorządu uczniowskiego, z wnioskami i opiniami dotyczącymi wszystkich spraw szkoły lub placówki. Do kompetencji rady rodziców będzie należeć ponadto uchwalanie, w porozumieniu z radą pedagogiczną, programu wychowawczego i programu profilaktyki, a także opiniowanie projektu rocznego planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły oraz opiniowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub

wychowania szkoły lub placówki, określonego w art. 34 ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

W szkołach artystycznych, które nie prowadzą kształcenia ogólnego, nie ustala się programu profilaktyki, bowiem uczniowie tych szkół uczęszczają do szkół ogólnokształcących, w których takie programy są realizowane. Ponadto, w szkołach i placówkach, w których nie tworzy się rad rodziców, programy wychowawcze i programy profilaktyki uchwała rada pedagogiczna (przy czym programów tych nie uchwała się w szkołach dla dorosłych).

W art. 1 pkt 15 projektu, dotyczącym zmiany art. 56 ust. 2 ustawy o systemie oświaty, proponuje się rozszerzenie kompetencji rady rodziców o wyrażanie pozytywnej opinii w sprawie podjęcia w szkole lub placówce działalności przez stowarzyszenie lub inną organizację, o których mowa w art. 56 ust. 1.

W celu wdrożenia nowych rozwiązań związanych z generalną zmianą koncepcji organizacji i funkcjonowania w życiu szkolnym organu reprezentującego rodziców uczniów, omawiany projekt zawiera w art. 5 przepisy przejściowe przewidujące, że dotychczasowe organy będące reprezentacją rodziców uczniów szkoły lub placówki, działające w dniu wejścia w życie ustawy, a w przypadku braku takiego organu w szkole lub w placówce – rada pedagogiczna szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy, uchwalą szczegółowy tryb przeprowadzenia pierwszych wyborów do rad rodziców. Do czasu wyboru rady rodziców, jednakże nie dłużej niż do dnia 31 października 2007 r., zadania rady rodziców przewidziane w nowelizowanej ustawie o systemie oświaty będą wykonywały dotychczasowe organy będące reprezentacją rodziców uczniów szkoły lub placówki (komitety rodzicielskie, rady rodziców).

W dalszej perspektywie przewiduje się konsekwentne zwiększanie kompetencji rad rodziców – zwłaszcza w obszarze spraw gospodarki finansowej szkół i placówek. Ważne wydaje się bowiem nie tylko zbliżenie środowisk rodziców i nauczycieli, ale także doskonalenie wiedzy i umiejętności rodziców z zakresu funkcjonowania i zarządzania oświatą, co będzie kolejnym

krokiem w procesie uspołeczniania zarządzania szkołami i placówkami publicznymi w Polsce.

- do art. 1 pkt 17 (jednolity strój szkolny)

W projektowanym nowym art. 64a ustawy o systemie oświaty proponuje się wprowadzenie podstawy prawnej do podejmowania przez dyrektora szkoły decyzji o obowiązku noszenia przez uczniów na terenie szkoły jednolitego stroju. Obowiązek taki dyrektor szkoły będzie mógł nałożyć po zasięgnięciu opinii rady rodziców. Natomiast wzór stroju i warunki jego noszenia dyrektor szkoły będzie ustalał w porozumieniu z radą rodziców.

Wprowadzenie w szkole jednolitego stroju może mieć znaczenie wychowawcze, budzić wśród uczniów poczucie wspólnoty, równości i solidarności, a także stanowić element kształtowania przez szkołę własnej tradycji. Wprowadzenie obowiązku noszenia przez uczniów jednolitych strojów może również przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa uczniów ułatwiając identyfikowanie przebywających na terenie szkolnym osób niebędących uczniami. Trzeba podkreślić, że własny strój szkolny jest bardzo często spotykany wśród szkół mających dużą renomę i wieloletnią tradycję.

- do art. 1 pkt 18 (odpłatność za kształcenie w formach pozaszkolnych, placówki kształcenia ustawicznego o zasięgu ogólnokrajowym)

Zmiany wprowadzane w art. 1 pkt 18 dotyczą rozszerzenia upoważnienia dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zawartego w art. 68a ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Ze względu na specyfikę działania i zadania publicznych placówek kształcenia ustawicznego o zasięgu ogólnokrajowym, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, proponuje się wprowadzenie regulacji umożliwiających temu ministrowi ustalanie odrębnych zadań realizowanych przez te placówki oraz wprowadzanie w zakresie ich organizacji i form działania rozwiązań odmiennych od ustalonych w ustawie dla placówek kształcenia ustawicznego. Ponadto przewiduje się wprowadzenie w upoważnieniu zawartym w art. 68a ust. 4 ustawy o systemie oświaty możliwości określenia

w rozporządzeniu wydanym na podstawie tego przepisu warunków i trybu odpłatności za prowadzone w placówkach i ośrodkach kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych.

- do art. 1 pkt 19 (umożliwienie niepublicznym poradniom psychologiczno-pedagogicznym prowadzenia wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci)

Propozycje zmian w art. 71b ustawy o systemie oświaty wynikają z konieczności zwiększenia liczby jednostek prowadzących wczesne wspomaganie rozwoju dziecka niepełnosprawnego. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka jest stosunkowo nowym zadaniem realizowanym w systemie oświaty. Dotychczasowe regulacje nie pozwalały na prowadzenie wczesnego wspomaganie przez niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Projektowana zmiana zmierza do tego, aby niepubliczne poradnie mogły realizować to zadanie, gdyż przyczyni się to do zwiększenia możliwości zapewnienia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka jak najbliżej miejsca zamieszkania dziecka. Rozszerzenie uprawnień do realizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka na niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne zapewniające warunki określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 1 ustawy o systemie oświaty pozwoli na objęcie tą formą pomocy większej niż dotychczas liczby dzieci.

- do art. 1 pkt 20 i art. 4 (przywrócenie spójności przepisów dotyczących udziału uczniów wybitnie zdolnych w zajęciach objętych tokiem studiów oraz przyznawania im stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania)

Dotychczasowe brzmienie przepisu art. 90i ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty było skorelowane z art. 140 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm.) oraz wydanym na podstawie art. 140 ust. 2 tej ustawy zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 1991 r. w sprawie zasad i warunków uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasad zaliczania tych zajęć. Jednak z dniem 1 września 2005 r.

weszła w życie nowa ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), która uchyliła ustawę o szkolnictwie wyższym z 1990 r.; w konsekwencji, z tym dniem utraciło również moc wymienione zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1991 r.

Nowa ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym nie zawiera analogicznych przepisów, jak dotychczasowy art. 140 ustawy o szkolnictwie wyższym z 1990 r. Autorzy projektu tej ustawy uznali bowiem, że zasada autonomii uczelni we wszystkich obszarach jej działania, w szczególności w zakresie działalności dydaktycznej, przemawia za powierzeniem uczelni całości spraw organizacji i toku studiów, łącznie z kompetencjami do ich regulowania (vide art. 160 ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym). Obejmuje to również regulowanie kwestii uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w uczelni przez osoby nieposiadające statusu studenta (także uczniów uzdolnionych), z uwzględnieniem, że co do zasady wykłady w uczelniach (przede wszystkim publicznych) są otwarte. Z tego też względu projektodawcy odstąpili od szczególnego regulowania w ustawie kwestii udziału uczniów uzdolnionych w zajęciach studiów.

Wobec utraty mocy przez przepisy powszechnie obowiązujące, regulujące zasady i warunki uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasady zaliczania tych zajęć, odesłanie zawarte w art. 90i ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie oświaty, wskazujące jako jedną z przesłanek przyznania uczniowi stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania uczestniczenie przez ucznia w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na podstawie przepisów w sprawie zasad i warunków uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na kierunkach zgodnych z uzdolnieniami oraz zasad zaliczania tych zajęć – stało się bezprzedmiotowe i niewątpliwie przepis ten wymaga nowelizacji.

W związku z powyższym, w ramach przedmiotowej nowelizacji wprowadza się w obu ustawach – ustawie o systemie oświaty (nowelizacja art. 90i ust. 1 pkt 4) oraz w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym (dodanie w art. 160 ust. 1a) – spójne regulacje wskazujące, że zasady uczestniczenia uczniów

wybitnie uzdolnionych w zajęciach przewidzianych tokiem studiów powinny być określone w regulaminie studiów, a ponadto wskazujące uczestniczenie przez ucznia w zajęciach przewidzianych tokiem studiów na zasadach określonych w regulaminie studiów, jako jedną z przesłanek przyznania stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

- do art. 1 pkt 21 (poprawa bezpieczeństwa nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach)

W aktualnym stanie prawnym zadanie zapewnienia bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach – w związku z ogólną odpowiedzialnością za działalność szkół i placówek – spoczywa na organach prowadzących. Coraz bardziej nagląca potrzeba poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach, a także wzmocnienia działań profilaktycznych realizowanych w społeczności szkolnej wymaga wsparcia tych organów w realizacji wymienionego zadania w formie tworzenia ogólnopolskich programów, w ramach których otrzymywałyby również wsparcie finansowe.

Projektowana nowelizacja art. 90u ustawy o systemie oświaty zmierza do stworzenia podstawy prawnej do przyjmowania specjalnych programów rządowych, których celem byłoby wspomaganie organów prowadzących szkoły i placówki w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki. Przewiduje się, że takie rozwiązanie prawne, gwarantujące na poziomie centralnym i wojewódzkim zaplecze finansowe i organizacyjne do realizacji podejmowanych na najniższym poziomie lokalnym odpowiednich przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach, pozytywnie wpłynie na skuteczność i efektywność tych przedsięwzięć.

Do realizacji przewidzianego w art. 90u ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie oświaty programu rządowego będzie konieczne wydanie przez Radę Ministrów rozporządzenia określającego szczegółowo sposób realizacji programu, w tym formy i zakres wspierania organów prowadzących oraz sposób podziału środków z budżetu państwa przyznanych na realizację programu.

Aktualnie w Ministerstwie Edukacji Narodowej są prowadzone prace nad przygotowaniem programu rządowego wdrożenia monitoringu wizyjnego wejść do szkół i placówek oświatowych. Wprowadzenie monitoringu wizyjnego wejść do szkół i placówek oświatowych wydaje się stosunkowo najprostszym, a jednocześnie bardzo efektywnym działaniem mającym na celu poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach, a także wzmocnienie działań profilaktycznych realizowanych w społeczności szkolnej.

Program instalowania monitoringu realizowany będzie etapowo. Podejmowane przez organy prowadzące szkoły i placówki przedsięwzięcia będą oceniane pod kątem kryteriów skuteczności i efektywności. Projekt monitoringu wizyjnego wejść do szkół i placówek zakłada, że zakup „standardowego” zestawu do monitorowania (tj. dwie kamery umożliwiające rejestrację zdarzeń od wewnątrz i na zewnątrz wejścia do budynku szkoły lub placówki, w kolorze i rozdzielczości wystarczającej do identyfikacji osób, rejestrator, kolorowy monitor oraz urządzenia dodatkowe niezbędne do zainstalowania zestawu) oraz koszt instalacji – będą finansowane ze środków budżetu państwa. Koszty eksploatacji lub ewentualnego rozszerzania systemu będzie ponosił organ prowadzący szkołę lub placówkę. W przypadku szkół i placówek prowadzonych przez organy administracji rządowej koszty eksploatacji lub ewentualnego rozszerzenia systemu będą finansowane ze środków budżetu państwa. W realizację projektu będą zaangażowani dyrektorzy szkół, rady rodziców, wojewodowie, kuratorzy oświaty i Ministerstwo Edukacji Narodowej.

W ramach ogólnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo uczniów i wychowanków, do zadań dyrektora szkoły lub placówki będzie należało wystąpienie z wnioskiem do organu prowadzącego o zainstalowanie zestawu do monitorowania (zakupu może też dokonywać organ prowadzący), a następnie sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań monitoringu. Rada rodziców będzie mogła występować z wnioskiem do dyrektora w sprawie instalacji monitoringu. Potrzeby szkoły lub placówki w zakresie monitorowania wejść i wyjść do budynków szkolnych będzie ustalał dyrektor szkoły i organ pro-

wadzący. Organ prowadzący będzie rozpatrywał wnioski dyrektorów o zainstalowanie zestawu do monitorowania, a następnie dokonywał oceny skuteczności funkcjonowania zestawu do monitorowania w prowadzonej jednostce. Wnioski dyrektorów o zainstalowanie zestawu do monitorowania będą kierowane do wojewodów, którzy będą przekazywać środki z budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego (organów prowadzących szkoły i placówki) na finansowanie zakupu i instalacji zestawów do monitorowania. Przewiduje się, że wojewoda będzie ponadto odpowiedzialny za promowanie lokalnych koalicji na rzecz rozwoju bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach oraz rozwoju lokalnych sieci monitoringu miejsc publicznych. W ramach nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa uczniów zapewnianych przez szkoły, kurator oświaty będzie także wypowiadał się w sprawie potrzeb szkół w zakresie wizyjnego monitorowania wejść do budynków szkolnych, a także będzie oceniał skuteczność wdrażania programu w województwie.

- do art. 2 i art. 3 (zmiany w ustawie – Karta Nauczyciela: przyznanie nauczycielom ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym; przedłużenie terminu obowiązkowych szkoleń ekspertów)

Nowelizacja przepisu art. 63 ustawy – Karta Nauczyciela ma na celu zapewnienie nauczycielom prawa do ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych. Istotą nowelizacji jest wzmocnienie rangi zawodu nauczyciela przez zagwarantowanie nauczycielowi – podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych – ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych. Dotychczasowe brzmienie przepisu nie zapewnia takiej ochrony ze względu na oczywiste wady od lat nienowelizowanego przepisu (np. posługiwanie się pojęciem „funkcjonariusza państwowego”, obecnie niewystępującym w Kodeksie karnym).

W rozdziale XXIX Kodeksu karnego, zatytułowanym „Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego”, są zawarte następujące przepisy zapewniające ochronę funkcjonariuszom publicznym podczas lub w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych przez zaliczenie do czynów zabronionych:

- w art. 222 – naruszenia nietykalności osobistej funkcjonariusza publicznego,
- w art. 223 – czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego wspólnie z innymi osobami lub z użyciem broni palnej lub innego niebezpiecznego przedmiotu lub środka obezwładniającego,
- w art. 224 § 2 – stosowania groźby bezprawnej lub przemocy w celu zmuszenia funkcjonariusza publicznego do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej,
- w art. 226 – znieważenia funkcjonariusza publicznego.

Proponowana zmiana spowoduje, że określone czyny zabronione, popełnione na szkodę nauczyciela, będą ścigane z urzędu, a nie – jak dotychczas – z oskarżenia prywatnego. Tego rodzaju czyny popełnione na szkodę nauczyciela, jako osoby, która korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych, będą wyczerpywały też znamiona przestępstw zagrożonych surowszą karą.

Z ochrony takiej obecnie korzystają jedynie nauczyciele mianowani i dyplomowani zatrudnieni w urzędach organów administracji rządowej i kuratoriach oświaty na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych. Na podstawie projektowanej zmiany art. 63 ustawy – Karta Nauczyciela, z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych będą korzystać nauczyciele podlegający przepisom ustawy – Karta Nauczyciela, tj. nauczyciele zatrudnieni w:

- przedszkolach, szkołach i placówkach publicznych (również prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego) oraz przedszkolach niepublicznych, niepublicznych placówkach i szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych,
- publicznych zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli,

- zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych,
- publicznych kolegiach pracowników służb społecznych,
- publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych,

a także:

- nauczyciele mianowani i dyplomowani zatrudnieni w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisjach egzaminacyjnych, w specjalistycznej jednostce nadzoru oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi oraz szkołami przy zakładach karnych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych,
- nauczyciele zatrudnieni w publicznych szkołach i szkolnych punktach konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urządach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych,
- pracownicy zatrudnieni u innych pracodawców, pełniący funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu,
- wychowawcy i pedagodzy zatrudnieni w Ochotniczych Hufcach Pracy.

Projektowany przepis art. 91b ust. 2 pkt 3 uwzględnia postanowienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 września 2005 r. sygn. akt P 17/04 (Dz. U. Nr 181, poz. 1526), w którym za niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej został uznany dotychczasowy przepis art. 91b ust. 2 pkt 4 ustawy – Karta Nauczyciela, w zakresie, w jakim wyłącza stosowanie art. 88 tej ustawy (regulacje dotyczące uprawnienia nauczycieli do wcześniejszej emerytury) do nauczycieli zatrudnionych w placówkach niepublicznych. W rezultacie dokonywanej zmiany zakres podmiotowy przepisu art. 88 ustawy – Karta Nauczyciela będzie obejmować także nauczycieli zatrudnio-

nych w placówkach niepublicznych w wymiarze co najmniej ½ obowiązkowego wymiaru zajęć.

W projekcie przewidziano również nowelizację art. 6 ustawy z dnia 15 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 179, poz. 1845). Zgodnie z aktualną treścią tego przepisu, eksperci uczestniczący w komisjach kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych powoływanych dla nauczycieli ubiegających się o kolejny stopień awansu zawodowego, wpisani na listę ekspertów przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 15 lipca 2004 r. (tj. przed dniem 31 sierpnia 2004 r.), są zobowiązani do ukończenia szkolenia dla ekspertów w nieprzekraczalnym terminie do końca 2006 r., pod rygorem skreślenia z listy. Biorąc pod uwagę dotychczasową dynamikę zgłoszeń i przebieg realizacji szkoleń zachodzi obawa, że nie wszyscy zainteresowani zdążą ukończyć szkolenie w tym terminie. Proponuje się zatem przesunięcie ostatecznego terminu ukończenia szkolenia dla ekspertów, określonego w art. 6 ustawy z dnia 15 lipca 2004 r., na dzień 31 grudnia 2007 r. Ukończenie szkolenia nie będzie obowiązkowe w odniesieniu do ekspertów będących nauczycielami akademickimi posiadającymi stopień naukowy doktora.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt ustawy

Wprowadzenie projektowanych zmian będzie miało wpływ na: szkoły i placówki oświatowe, organy prowadzące szkoły i placówki, dyrektorów szkół, nauczycieli, uczniów i ich rodziców, osoby, które ukończyły 18 lat i nie uczęszczają do szkoły, a zamierzają w systemie egzaminów eksternistycznych uzyskać świadectwo ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego, Centralną Komisję Egzaminacyjną i okręgowe komisje egzaminacyjne, kuratorów oświaty, wojewodów, sejmiki województw, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, związki zawodowe zrzeszające nauczycieli, stowarzyszenia i inne organizacje, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, uczniów wybitnie uzdolnionych, szkoły wyższe, a także osoby wpisane na listę ekspertów uczestniczących w komisjach kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych prowadzących postępowania w sprawach nadania stopni awansu zawodowego nauczycieli.

2. Konsultacje społeczne

Projekt otrzymali do zaopiniowania następujący partnerzy społeczni:

- 1) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność” im. ks. Jerzego Popiełuszki,
- 2) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego,
- 3) Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
- 4) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa,
- 5) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”,
- 6) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”,

- 7) Wolny Związek Zawodowy „Solidarność – Oświata”,
- 8) Krajowa Sekcja Edukacji Narodowej KNSZZ „Solidarność 80” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego,
- 9) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
- 10) Krajowa Sekcja Oświaty NSZZ „Solidarność”,
- 11) Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce,
- 12) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
- 13) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 14) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
- 15) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski,
- 16) Polska Rada Ekumeniczna,
- 17) Konfederacja Pracodawców Polskich,
- 18) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych,
- 19) Business Centre Club – Związek Pracodawców,
- 20) Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich,
- 21) Polski Związek Logopedów – Zarząd Główny,
- 22) Społeczne Towarzystwo Oświatowe,
- 23) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich,
- 24) Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół,
- 25) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich,
- 26) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
- 27) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej,
- 28) Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego,
- 29) Zarząd Główny Związku Rzemiosła Polskiego,
- 30) Towarzystwo Wiedzy Powszechnej,

- 31) Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców,
- 32) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty,
- 33) Rada Pomocy Społecznej,
- 34) Rada Główna Szkolnictwa Wyższego,
- 35) Parlament Studentów Rzeczypospolitej,
- 36) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów CKU,
- 37) Związek Harcerstwa Polskiego,
- 38) Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej,
- 39) Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza”.

Projekt został także skierowany do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Opinie o projekcie ustawy wyrazili:

1. Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski zgłosił zastrzeżenia do wprowadzenia ustawowego obowiązku tworzenia i działania rad rodziców w szkołach i placówkach oraz do sformułowań określających kompetencje rad rodziców. Uznał, że obecne uregulowania prawne zabezpieczają pozycję rodziców jako tych, którzy „mają pierwotne, niezbywalne prawo i pierwszeństwo do wychowywania potomstwa”, a właściwym kierunkiem rozwoju relacji szkoła – rodzice jest rozwój dialogu i współpracy, a nie współrzędzenia. Ponadto, w opinii Sekretarza Generalnego wprowadzenie w szkołach jednolitego stroju powinno być prawem szkoły reprezentowanej przez dyrektora, wprowadzając mundurek w szkole dyrektor powinien zasięgnąć opinii rady rodziców. Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski zasygnalizował niebezpieczeństwo związane ze zmianą dotyczącą stwarzania przez dyrektora szkoły warunków do działania w szkole stowarzyszeń i organizacji. Może to, w opinii Sekretarza, prowadzić do zaktywizowania groźnych dla wychowania organizacji.
2. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego negatywnie zaopiniował zmiany dotyczące składu komisji konkursowej na kuratora oświaty,

uznając, że zmiany te mogą wpływać na układ sił w tej komisji. Negatywnie zaopiniowana została również propozycja wprowadzenia przepisu, zgodnie z którym rada rodziców zostałaby wyposażona w kompetencje uchwalania programu wychowawczego oraz programu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego wyraził również swoją opinię w sprawie treści nowej regulacji zobowiązującej do wprowadzenia w szkołach jednolitego stroju. Zdaniem Związku, najlepszym rozwiązaniem byłoby regulowanie spraw dotyczących mundurków w statutach szkolnych, na podstawie których dyrektor szkoły mógłby wprowadzić mundurki za zgodą rodziców, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej. Zarząd zgłosił również dodatkowe postulaty zmian w ustawie o systemie oświaty, nieobjęte zakresem przedmiotowej nowelizacji.

3. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80” zaproponowała pozostawienie dotychczasowego brzmienia zapisu w art. 30 ust. 2b ustawy o systemie oświaty.
4. Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa” poparł zmiany mające na celu zwiększenie kompetencji rad rodziców oraz wprowadzenie oprogramowania zabezpieczającego dostęp dzieci i młodzieży do niepożądanych treści dostępnych w Internecie. Związek zwrócił uwagę, że w art. 71b ust. 2a ustawy, dotyczącym stworzenia możliwości prowadzenia przez niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka należy wprost wymienić publiczne i niepubliczne poradnie.
5. Społeczne Towarzystwo Oświatowe poparło zaproponowane w projekcie zmiany.
6. Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego pozytywnie ocenił propozycje reformy systemu egzaminów eksternistycznych, natomiast negatywnie zaopiniował wprowadzenie w szkołach jednolitego stroju oraz zmiany dotyczące regulowania na poziomie centralnym warunków i trybu odpłatności za prowadzone w placówkach i ośrodkach kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych.

7. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty wyraziło swoją dezaprobatę dla rozwiązań proponowanych w zakresie wprowadzenia oprogramowania zabezpieczającego dostęp dzieci i młodzieży do niepożądanych treści dostępnych w Internecie, uznając, że w aktualnym stanie prawnym Minister Edukacji Narodowej ma już prawo nałożenia, w drodze rozporządzenia, obowiązku zainstalowania i aktualizowania takiego oprogramowania. Stowarzyszenie wyraziło także dezaprobatę dla możliwości uczestniczenia w posiedzeniach rady pedagogicznej przedstawicieli stowarzyszeń i innych organizacji uważając, że proponowany zapis w żaden sposób nie zmienia aktualnego stanu prawnego. Natomiast swoje poparcie Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty wyraziło w odniesieniu do rozwiązania zmierzającego do zmiany statusu rady rodziców jako organu szkoły, kompetencji tego organu i jego zasad działania, uznało za zasadną potrzebę zwiększenia roli rodziców w życiu szkoły oraz poparło wprowadzenie do szkół jednolitego stroju, proponując, aby dyrektor szkoły podejmował decyzję w tej sprawie za zgodą rady rodziców. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty zgłosiło również dodatkowe postulaty – nieobjęte zakresem przedmiotowej nowelizacji.
8. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów CKU negatywnie zaopiniowało zmiany dotyczące regulacji warunków i trybu odpłatności za prowadzone w placówkach i ośrodkach kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych oraz wnioskowało o możliwość zdawania egzaminów eksternistycznych na dotychczasowych zasadach do 31 grudnia 2008 r.
9. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego pozytywnie zaopiniowała projekt dostrzegając korzystne zmiany w zakresie spójności przepisów dotyczących udziału uczniów wybitnie zdolnych w zajęciach objętych tokiem studiów oraz przyznawania im stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Rada w pełni poparła propozycje przyznania nauczycielom ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

Podczas posiedzenia w dniu 23 sierpnia 2006 r. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego pozytywnie zaopiniowała projekt.

Po analizie zgłoszonych uwag i postulatów uwzględniono uwagi, w szczególności w części dotyczącej nowelizacji przepisów uszczegóławiających kompetencje rad rodziców. Pozostawiono jednak przepis wprowadzający obligatoryjność działania rad rodziców w szkołach i placówkach. Projektowane zmiany wynikają z konieczności tworzenia dogodnych warunków formalno-prawnych w celu rozwoju i zapewnienia demokratycznych zasad funkcjonowania społecznych organów w systemie oświaty. Projekt zmian szczególnie eksponuje współpracę ww. organów na rzecz zapewnienia jak najlepszej jakości pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły i placówki, wychodząc naprzeciw sygnalizowanej przez środowisko rodziców potrzeby większej aktywizacji rodziców.

Nie uwzględniono uwag dotyczących składu komisji konkursowej na kuratora oświaty. Intencją ustawodawcy jest wprowadzenie rozwiązań adekwatnych do skali odpowiedzialności ponoszonej przez organy rządowe za jakość edukacji w województwach i w kraju. Ponieważ kandydat w postępowaniu konkursowym musi przedstawić koncepcję organizacji kuratorium oświaty oraz koncepcję sprawowania nadzoru pedagogicznego w województwie, merytorycznej oceny tych koncepcji muszą dokonać przede wszystkim przedstawiciele organów odpowiedzialnych za nadzór nad realizacją tych zadań i to ich ocena powinna mieć znaczący wpływ na wybór kandydata.

Nie uwzględniono również uwag dotyczących rezygnacji z regulacji na poziomie centralnym warunków i trybu odpłatności za prowadzone w placówkach i ośrodkach kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych. Publiczne placówki kształcenia ustawicznego, którymi są centra kształcenia ustawicznego, ze swej istoty nie mają być instytucjami dochodowymi nastawionymi na zysk, lecz realizującymi przede wszystkim pozaszkolne formy oświaty zgodnie z regionalnymi lub powiatowymi planami rozwoju. Odpłatność za realizację tych zadań nie powinna więc przekraczać kosztów kształcenia. W przepisach wykonawczych do ustawy będą regulowane warunki i tryb odpłatności za kształcenie w placówkach, a nie konkretna wysokość odpłatności.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących kompetencji organów szkoły przy podejmowaniu decyzji o obowiązku noszenia przez uczniów na terenie szkoły jednolitego stroju wybrano wariant, zgodnie z którym decyzję w tej sprawie będzie mógł podjąć dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii rady rodziców. Dyrektor szkoły w porozumieniu z radą rodziców będzie określał wzór i warunki noszenia tego stroju.

W ramach konsultacji społecznych i w celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad tym projektem.

3. Wpływ przedmiotowej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej regulacji nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem zmian zawartych w art. 1 pkt 2-6 i 21:

1) do art. 1 pkt 2-6:

Funkcjonowanie nowego systemu egzaminów eksternistycznych nie będzie, tak jak i obecny system, rodziło skutków finansowych dla budżetu państwa, jak również dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Organizacja i przeprowadzanie egzaminów będą pokrywane z wpłat osób przystępujących do tych egzaminów. Odpłatność za egzaminy zostanie tak ustalona, aby pokrywała ponoszone z tego tytułu wydatki. Natomiast dodatkowe środki finansowe będą potrzebne na przygotowanie nowej formuły egzaminów, przede wszystkim na opracowanie standardów wymagań egzaminacyjnych oraz na przygotowanie informatorów. Informatory będą ogłoszone na stronach internetowych Ministerstwa Edukacji Narodowej, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych.

Jedynymi kosztami, które poniesie budżet państwa w związku z nowymi regulacjami dotyczącymi egzaminów eksternistycznych będzie opracowanie standardów wymagań egzaminacyjnych będących podstawą do przeprowadzania egzaminów eksternistycznych oraz informatorów, koszty te przedstawiają się następująco:

- 1) dla egzaminu z zakresu szkoły podstawowej, gdzie w ramowym planie nauczania dla klasy szóstej szkoły podstawowej dla dorosłych ujętych jest 6 obowiązkowych zajęć edukacyjnych, koszt opracowania jednego standardu oraz informatora wraz z zestawem pytań, zadań i testów wyniesie ok. 5 000 zł. Koszt całkowity wynosi 30 000 zł,
- 2) dla egzaminu z zakresu gimnazjum, gdzie w ramowym planie nauczania gimnazjum dla dorosłych ujętych jest 10 obowiązkowych zajęć edukacyjnych, koszt opracowania jednego standardu oraz informatora wraz z zestawem pytań, zadań i testów wyniesie ok. 5 000 zł. Koszt całkowity wynosi 50 000 zł,
- 3) dla egzaminu z zakresu liceum ogólnokształcącego, gdzie w ramowym planie nauczania liceum dla dorosłych ujętych jest 11 obowiązkowych zajęć edukacyjnych, koszt opracowania jednego standardu oraz informatora wraz z zestawem pytań, zadań i testów wyniesie ok. 5 000 zł. Koszt całkowity wynosi 55 000 zł.

Łączny koszt przygotowania standardów wymagań egzaminacyjnych i informatorów (pkt 1+2+3) wyniesie 135 tys. zł (słownie: sto trzydzieści pięć tysięcy zł).

Koszt ten zostanie w 2007 r. pokryty z części budżetu państwa, którą dysponuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Zmiana przewidziana w art. 1 w pkt 7 nie spowoduje skutków finansowych, gdyż nie nakłada na organy prowadzące szkoły obowiązku wyposażenia szkół w sprzęt i pomoce zalecane do realizacji programów nauczania w poszczególnych zawodach, a jedynie umożliwia wskazanie tym organom optymalnego zestawu wyposażenia.

2) do art. 1 pkt 21:

Projektowane w ustawie przepisy dotyczące poprawy bezpieczeństwa nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach, nie wywołują bezpośrednich skutków finansowych ze względu na to, że tworzą podstawę prawną do przyjmowania specjalnych programów rządowych, których celem będzie wspomaganie organów prowadzących szkoły i placówki w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki. Każdy program będzie realizowany na podstawie odrębnego rozporządzenia Rady Ministrów, skutki finansowe będą powstawać zatem po przyjęciu przez Radę Ministrów takiego programu i zostaną szczegółowo określone, wraz ze źródłami finansowania, przy opracowywaniu danego programu i odpowiadającego mu rozporządzenia.

W Ministerstwie Edukacji Narodowej prowadzone są obecnie prace nad przygotowaniem projektu programu rządowego wdrożenia monitoringu wizyjnego wejść do szkół i placówek oświatowych. Przewiduje się, że wprowadzenie i finansowanie tego programu odbyłoby się etapowo. W 2007 r. na realizację programu planuje się przeznaczyć kwotę 40 000 000 zł. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2007 na powyższe zadanie zaplanowano środki w rezerwie celowej nr 11, w kwocie 4 000 tys. zł. Ministerstwo Edukacji Narodowej podjęło działania w celu zabezpieczenia pozostałych środków, tj. kwoty 36 000 tys. zł, na realizację tego zadania w rezerwie celowej nr 8, ujętej w projekcie tej ustawy.

4. Wpływ przedmiotowej regulacji na rynek pracy

Proponowane zmiany nie będą miały bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Proponowane zmiany nie wpłyną bezpośrednio na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Proponowane zmiany nie wpłyną bezpośrednio na sytuację i rozwój regionalny, przewiduje się jednak, że pozwolą na wzmocnienie roli szkoły w działaniach na rzecz środowiska lokalnego, a w przyszłości regionu.

7. Wpływ regulacji na podniesienie jakości systemu oświaty w dłuższym okresie czasu

Proponowane zmiany skutkować będą:

- 1) usprawnieniem procesu egzaminów eksternistycznych oraz podniesieniem jakości tych egzaminów, co umożliwi uzyskanie wykształcenia podstawowego, gimnazjalnego lub średniego osobom pełnoletnim, które nie są uczniami szkół,
- 2) wzmocnieniem wpływu rządu na realizowaną politykę oświatową wskutek zmian w zasadach przeprowadzania konkursu na stanowisko kuratora oświaty,
- 3) poprawą jakości wychowania przez zwiększenie roli rodziców, organizacji wychowawczych i poradni psychologicznych, a także przez zwiększenie ochrony psychiki uczniów przed szkodliwymi treściami,
- 4) poprawą bezpieczeństwa w szkołach przez specjalne programy rządowe, przyznanie nauczycielom ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych, a także umożliwienie wprowadzenia jednolitego stroju szkolnego.

Projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/2683 /2006/DP/ap

Warszawa, 7.11, 2006 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Panią Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister!

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-163-06), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Roman Giertych

Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Edukacji Narodowej

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

2006-11-07

.....dn.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ ¹⁾**

z dnia

w sprawie egzaminów eksternistycznych

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych oraz wysokość opłat pobieranych za egzaminy eksternistyczne z poszczególnych zajęć edukacyjnych.

§ 2. 1. Do egzaminów eksternistycznych z zakresu sześcioletniej szkoły podstawowej dla dorosłych może przystąpić osoba, która tej szkoły nie ukończyła, oraz osoba, która ukończyła klasę programowo niższą niż klasa VI ośmioletniej szkoły podstawowej.

2. Do egzaminów eksternistycznych z zakresu gimnazjum dla dorosłych może przystąpić osoba, która posiada świadectwo ukończenia sześcioletniej szkoły podstawowej lub świadectwo ukończenia VI lub VII klasy ośmioletniej szkoły podstawowej.

3. Do egzaminów eksternistycznych z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych może przystąpić osoba, która posiada świadectwo ukończenia gimnazjum lub świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej.

§ 3. Egzaminy eksternistyczne przeprowadza się dwa razy w ciągu roku:

- 1) w zimowej sesji egzaminacyjnej - w okresie od dnia 1 lutego do ostatniego dnia miesiąca;
- 2) w jesiennej sesji egzaminacyjnej - w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października.

§ 4. 1. Miejsca, w których przeprowadza się egzaminy eksternistyczne określa okręgowa komisja egzaminacyjna uwzględniając warunki techniczno-lokalowe

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej - oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 131, poz. 907).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1043 Nr 208, poz. 1532 i Nr ..., poz.

umożliwiający przeprowadzanie egzaminów, w szczególności wyposażenie sal i stanowisk egzaminacyjnych.

2. Miejsca przeprowadzania egzaminów eksternistycznych dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, zwany dalej „dyrektorem komisji okręgowej”, podaje do publicznej wiadomości, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej okręgowej komisji egzaminacyjnej.

§ 5. 1. Osoba ubiegająca się o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych składa do okręgowej komisji egzaminacyjnej, właściwej dla jej miejsca zamieszkania, wniosek o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych oraz w przypadku ubiegania się o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych z zakresu gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych - odpowiednie świadectwo ukończenia szkoły, o którym mowa w § 2 ust. 2 i 3.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien być złożony nie później niż na dwa miesiące przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w § 3.

§ 6. 1. Okręgowa komisja egzaminacyjna nie dopuszcza do egzaminów eksternistycznych osoby niespełniającej wymogów formalnych.

2. Osobę dopuszczoną do egzaminów eksternistycznych dyrektor komisji okręgowej pisemnie informuje o obowiązkach wynikających z § 9.

§ 7. Egzaminy eksternistyczne z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych ujętych w ramowym planie nauczania odpowiednio szóstej klasy szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych obejmują sprawdzenie wiedzy i umiejętności ustalonych w standardach wymagań egzaminacyjnych będących podstawą przeprowadzania egzaminów eksternistycznych.

§ 8. 1. Egzaminy eksternistyczne przeprowadza się w formie pisemnej.

2. Egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 7, zdaje się w sesji egzaminacyjnej w jednym terminie.

§ 9. 1. Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych, nie później niż w terminie 30 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w § 3, przedkłada dyrektorowi komisji okręgowej na piśmie informację, w której wskazuje zajęcia edukacyjne z zakresu poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w § 7, z których w danej sesji egzaminacyjnej zamierza zdawać egzaminy.

2. Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych przedkłada dowód wniesienia opłaty za egzaminy eksternistyczne, o której mowa w § 34, zgodnie z informacją, o której mowa w ust. 1.

§ 10. Osobie dopuszczonej do egzaminów eksternistycznych, która spełniła wymogi określone w § 9, zakłada się indywidualny protokół egzaminów eksternistycznych.

§ 11. 1. Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych zdaje egzaminy w okresie nie dłuższym niż 2 lata.

2. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek osoby, o której mowa w ust.1, dyrektor komisji okręgowej może przedłużyć okres zdawania egzaminów eksternistycznych o jedną sesję egzaminacyjną. Wniosek o przedłużenie okresu zdawania egzaminów eksternistycznych osoba zdająca składa do dyrektora komisji okręgowej.

§ 12. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, nie później niż w terminie 15 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w § 3, ogłasza harmonogram egzaminów eksternistycznych w sesji. Informacja publikowana jest w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i na stronach okręgowych komisji egzaminacyjnych.

§ 13. Każdorazowo w celu przeprowadzenia egzaminów eksternistycznych w danej sesji egzaminacyjnej dyrektor komisji okręgowej powołuje:

- 1) zespoły nadzorujące w miejscach przeprowadzania egzaminów eksternistycznych przebieg egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych, zwane dalej „zespołami nadzorującymi”;
- 2) zespoły egzaminatorów sprawdzających i oceniających prace egzaminacyjne, zwane dalej „zespołami egzaminatorów”.

§ 14. Zespoły egzaminatorów powołuje się spośród egzaminatorów wpisanych do ewidencji, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”.

§ 15. 1. W skład zespołu nadzorującego wchodzi:

- 1) przedstawiciel okręgowej komisji egzaminacyjnej jako przewodniczący zespołu nadzorującego, zwany dalej „przewodniczącym zespołu nadzorującego”;
- 2) egzaminator wpisany do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy.

2. W przypadku, gdy liczba osób zdających w sali egzaminacyjnej przewyższa 30, w skład zespołu nadzorującego dyrektor komisji okręgowej powołuje dodatkowego egzaminatora lub egzaminatorów, w zależności od liczby osób zdających.

3. W skład zespołu nadzorującego przebieg egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych nie może wchodzić osoba, która:

1) prowadziła zajęcia przygotowujące do egzaminu eksternistycznego, w których uczestniczyła osoba zdająca egzamin, lub

2) pozostaje z osobą zdającą egzamin w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności.

4. W czasie egzaminu eksternistycznego z informatyki lub technologii informacyjnej przeprowadzanego w pracowni informatycznej jest obecny administrator lub opiekun pracowni, który nie wchodzi w skład zespołu nadzorującego.

5. Przewodniczący zespołu nadzorującego kieruje pracą tego zespołu i odpowiada za prawidłowy przebieg egzaminu.

§ 16. 1. Przed rozpoczęciem egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych przewodniczący zespołu nadzorującego sprawdza:

1) tożsamość osób zdających;

2) czy pakiety egzaminacyjne zawierające zestawy do przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, w tym zawierające arkusze egzaminacyjne oraz karty odpowiedzi, nie zostały naruszone.

2. W przypadku stwierdzenia, że pakiety egzaminacyjne, o których mowa ust. 1 pkt 2, zostały naruszone, przewodniczący zespołu nadzorującego zawiesza egzamin i powiadamia o tym dyrektora komisji okręgowej.

3. W przypadku stwierdzenia, że pakiety egzaminacyjne nie zostały naruszone, przewodniczący zespołu nadzorującego otwiera je w obecności przedstawicieli zdających i przekazuje arkusze egzaminacyjne, w tym karty odpowiedzi, osobom wchodzącym w skład zespołu nadzorującego do rozdania.

4. Przewodniczący zespołu nadzorującego poleca zdającym sprawdzenie, czy arkusz egzaminacyjny, w tym karta odpowiedzi, są kompletne.

5. Zdający zgłasza przewodniczącemu zespołu nadzorującego braki w arkuszu egzaminacyjnym lub karcie odpowiedzi i otrzymuje nowy arkusz egzaminacyjny lub nową kartę odpowiedzi.

6. Informację o wymianie arkusza egzaminacyjnego lub karty odpowiedzi przewodniczący zespołu nadzorującego zamieszcza w protokole przebiegu egzaminu eksternistycznego, o którym mowa w § 30. Protokół czytelnie podpisuje zdający, który zgłosił braki w arkuszu egzaminacyjnym lub karcie odpowiedzi.

7. Na każdym arkuszu egzaminacyjnym oraz na karcie odpowiedzi zamieszcza się kod zdającego, nadany przez okręgową komisję egzaminacyjną. Zdający nie podpisują arkuszy egzaminacyjnych oraz kart odpowiedzi.

§ 17. Czas trwania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych wynosi:

- 1) w przypadku egzaminu z zakresu szkoły podstawowej dla dorosłych – 90 minut;
- 2) w przypadku egzaminu z zakresu gimnazjum dla dorosłych – 120 minut;
- 3) w przypadku egzaminu z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych – 180 minut.

§ 18. 1. W czasie trwania egzaminu każdy zdający pracuje przy osobnym stoliku. Stoliki są ustawione w jednym kierunku, w odległości zapewniającej samodzielność pracy zdających.

2. Na stolikach mogą znajdować się tylko arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi.

3. Podczas egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych osoby zdające nie mogą korzystać z urządzeń telekomunikacyjnych.

§ 19. 1. Egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych rozpoczyna się z chwilą zapisania w widocznym miejscu przez przewodniczącego zespołu nadzorującego czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy.

2. Osoby zdające nie powinny opuszczać sali egzaminacyjnej, w której przeprowadzany jest egzamin eksternistyczny. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący zespołu nadzorującego może zezwolić osobie zdającej na opuszczenie sali egzaminacyjnej po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się osoby zdającej z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej.

3. W czasie trwania egzaminu eksternistycznego w sali egzaminacyjnej mogą przebywać wyłącznie osoby zdające, przewodniczący zespołu nadzorującego, osoby wchodzące w skład zespołu nadzorującego, osoby, o których mowa w § 15 ust. 4, a także przedstawiciele Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i Ministerstwa Edukacji Narodowej jako obserwatorzy egzaminu.

4. Podczas egzaminu eksternistycznego osobom zdającym nie udziela się żadnych wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych ani ich nie komentuje.

§ 20. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez osobę zdającą lub jeżeli osoba zdająca zakłóca prawidłowy przebieg egzaminu eksternistycznego w sposób utrudniający pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa egzamin tej osoby i unieważnia jej pracę. Informację o przerwaniu egzaminu eksternistycznego danej osoby i unieważnieniu jej pracy zamieszcza się w protokole przebiegu egzaminu eksternistycznego, o którym mowa w § 30, oraz w indywidualnym protokole egzaminów eksternistycznych, o którym mowa w § 10.

§ 21. Po zakończeniu egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, osoby wchodzące w skład zespołu nadzorującego zbierają od zdających wypełnione arkusze egzaminacyjne i karty odpowiedzi. Przewodniczący zespołu nadzorującego

lub na polecenie przewodniczącego członek zespołu nadzorującego pakuje wypełnione arkusze egzaminacyjne, w tym karty odpowiedzi, do kopert i zakleja je w obecności przedstawiciela osób zdających, a następnie przewodniczący zespołu nadzorującego przekazuje je niezwłocznie dyrektorowi komisji okręgowej.

§ 22. 1. Prace egzaminacyjne sprawdzane są przez zespoły egzaminatorów w czasie i miejscu wyznaczonym przez dyrektora komisji okręgowej.

2. Egzaminatorzy stosują szczegółowe kryteria oceniania opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną dla egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych ujętych w ramowym planie nauczania odpowiednio szóstej klasy szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych.

3. Wyniki egzaminów są wyrażane w stopniach według skali obowiązującej dla ocen semestralnych w publicznych szkołach dla dorosłych, określonej w przepisach w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

4. Wyniki egzaminów ustalone przez zespoły egzaminatorów zatwierdza dyrektor komisji okręgowej.

5. Wyniki egzaminów wpisuje się do indywidualnego protokołu egzaminów eksternistycznych, o którym mowa w § 10.

6. Dyrektor komisji okręgowej ogłasza wyniki egzaminów z poszczególnych zajęć edukacyjnych w danej sesji.

§ 23. W przypadku stwierdzenia podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez osobę zdającą, dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia egzamin tej osoby zdającej.

§ 24. Osoba zdająca zdała egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych, jeżeli uzyskała z tego egzaminu ocenę wyższą od niedostatecznej.

§ 25. Na prośbę osoby zdającej sprawdzona i oceniona praca egzaminacyjna jest jej udostępniana do wglądu w miejscu i czasie określonym przez dyrektora komisji okręgowej.

§ 26. Osoba, która nie zdała egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, nie przystąpiła do egzaminu eksternistycznego, przerwała egzamin eksternistyczny albo której egzamin został przerwany, może przystąpić ponownie do tego egzaminu w jednej z kolejnych sesji egzaminacyjnych.

§ 27. 1. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności w razie zmiany przez osobę zdającą miejsca zamieszkania, osoba zdająca ma prawo wystąpić z wnioskiem o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu odpowiednio szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, niewymienionych w informacji, o której mowa w § 9, na obszarze właściwości innej okręgowej komisji egzaminacyjnej. Z wnioskiem o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych na obszarze właściwości innej okręgowej komisji egzaminacyjnej można także wystąpić w przypadku ponownego przystępowania do egzaminu, o którym mowa w § 26.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, osoba zdająca składa do okręgowej komisji egzaminacyjnej, na obszarze właściwości której zamierza zdawać egzaminy eksternistyczne. O złożeniu takiego wniosku osoba zdająca zawiadamia dyrektora komisji okręgowej, na obszarze właściwości której rozpoczęła zdawanie egzaminów eksternistycznych, lub w przypadku ponownego przystępowania do egzaminu - na obszarze właściwości której osoba ta uprzednio zdawała egzamin.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, odpis indywidualnego protokołu egzaminów eksternistycznych, o którym mowa w § 10, poświadczony za zgodność z oryginałem, dyrektor komisji okręgowej, na obszarze właściwości której osoba zdająca rozpoczęła zdawanie egzaminów eksternistycznych, lub w przypadku ponownego przystąpienia do egzaminu eksternistycznego - na obszarze właściwości której uprzednio zdawała egzamin, przekazuje do dyrektora komisji okręgowej, na obszarze właściwości której osoba zdająca będzie zdawać egzaminy eksternistyczne.

§ 28. Indywidualny protokół egzaminów eksternistycznych osoby zdającej, o którym mowa w § 10, podpisują przewodniczący zespołów nadzorujących przebieg egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych oraz dyrektor komisji okręgowej po zdaniu przez tę osobę wszystkich obowiązujących ją egzaminów eksternistycznych.

§ 29. 1. Osoba, która zdała egzaminy eksternistyczne ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ujętych odpowiednio w ramowym planie nauczania szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych otrzymuje świadectwo ukończenia odpowiednio szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego wydane przez dyrektora komisji okręgowej.

2. Wzory świadectw ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego, o których mowa w ust. 1, oraz wzór indywidualnego protokołu egzaminów eksternistycznych, o którym mowa w § 10, określają przepisy w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także

zasad legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności.

§ 30. Przebieg egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych przewodniczący zespołu nadzorującego dokumentuje w formie protokołu przebiegu egzaminu eksternistycznego. Protokół określa w szczególności: skład zespołu nadzorującego, potwierdzenie sprawdzenia tożsamości osób zdających, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu. Do protokołu dołącza się wzór arkusza egzaminacyjnego i karty odpowiedzi oraz listę osób zdających. Protokół podpisują przewodniczący oraz członkowie zespołu nadzorującego.

§ 31. 1. Kwestie sporne między osobą zdającą a zespołem nadzorującym dotyczące trybu przeprowadzania egzaminów eksternistycznych rozstrzyga dyrektor komisji okręgowej.

2. W przypadku stwierdzenia, że w czasie egzaminu eksternistycznego zostały naruszone przepisy dotyczące przeprowadzania egzaminów eksternistycznych i fakt ten mógł mieć wpływ na wynik egzaminu, dyrektor komisji okręgowej może unieważnić egzamin eksternistyczny i zarządzić ponowne jego przeprowadzenie w następnej sesji egzaminacyjnej.

§ 32. Dyrektor komisji okręgowej prowadzi księgę ewidencji osób przystępujących do egzaminów eksternistycznych na obszarze właściwości danej okręgowej komisji egzaminacyjnej. Księgę ewidencji prowadzi się odpowiednio na zasadach określonych dla księgi uczniów.

§ 33. Dokumentację egzaminów eksternistycznych przechowuje okręgowa komisja egzaminacyjna.

§ 34. 1. Opłata za egzamin eksternistyczny z jednych zajęć edukacyjnych wynosi 120 zł.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, wnoszą również osoby ponownie przystępujące do egzaminu eksternistycznego, o których mowa w § 26.

3. Dyrektor komisji okręgowej może zwolnić z całości lub części opłaty za egzaminy eksternistyczne ze wszystkich lub poszczególnych zajęć edukacyjnych osobę o niskich dochodach, na jej wniosek, w szczególności, jeżeli dochód tej osoby nie jest większy niż kwoty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.³⁾).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 179, poz. 1487 i Nr 180, poz. 1493 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1043 i Nr 186, poz. 1380.

§ 35. Opłatę za egzamin eksternistyczny wnosi się na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora komisji okręgowej.

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

Minister Edukacji Narodowej

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w brzmieniu określonym w art. 1 pkt 5 ustawy z dnia o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Potrzebę modyfikacji systemu egzaminów eksternistycznych, jaka została wprowadzona ostatnią nowelizacją ustawy o systemie oświaty, potwierdziły m.in. wyniki kontroli organizacji egzaminów eksternistycznych w systemie oświaty, przeprowadzonej w 2005 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli. Kontrola ujawniła rażące nieprawidłowości w przeprowadzaniu egzaminów eksternistycznych, niektóre o charakterze korupcyjnym, a nawet przestępczym. Projektowana zmiana ustawowa zakłada włączenie egzaminów eksternistycznych do zewnętrznego systemu egzaminowania, tj. przekazanie zadania przygotowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (CKE) i okręgowych komisji egzaminacyjnych (OKE). Egzaminacje eksternistyczne, jako sposób uzyskiwania świadectwa ukończenia szkoły, będą ograniczone do zakresu szkół ogólnokształcących, tj. szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego.

Zgodnie z treścią upoważnienia ustawowego projektowane rozporządzenie określa warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, wysokość opłat pobieranych za egzaminacje z poszczególnych zajęć edukacyjnych, a także możliwości i tryb unieważniania egzaminów eksternistycznych w wyniku stwierdzenia naruszenia przepisów prawa.

W projekcie wskazano kategorie osób uprawnionych do przystępowania do tych egzaminów z zakresu odpowiednio sześcioletniej szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych oraz liceum ogólnokształcącego dla dorosłych. Egzaminacje te będą przeprowadzane z zajęć edukacyjnych ujętych w ramowych planach nauczania odpowiednio dla klasy VI szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych na podbudowie programowej gimnazjum. Podstawą przeprowadzania egzaminów eksternistycznych będą wymagania egzaminacyjne uwzględniające treści podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Egzaminacje eksternistyczne – zgodnie z projektem rozporządzenia – będą organizowane i przeprowadzane w miejscach określonych przez okręgowe komisje egzaminacyjne. Wykaz ośrodków, w których będą przeprowadzane egzaminacje, będzie dostępny na stronach podmiotowych OKE.

Zgodnie z kalendarzem zawartym w § 3 projektu, egzaminacje eksternistyczne będą przeprowadzane w dwóch miesięcznych sesjach egzaminacyjnych: zimowej i jesiennej, co umożliwi sprawniejszą ich organizację i zapobiegnie kumulowaniu się w jednym czasie i miejscu znacznej liczby zdających.

Harmonogram poszczególnych sesji egzaminów eksternistycznych będzie ustalany przez Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, a tym samym będzie obowiązywał w całym kraju. Informacja o harmonogramie będzie publikowana na stronach internetowych OKE i CKE. Na stronach internetowych komisji zamieszczane będą także informatory o egzaminacjach eksternistycznych dostępne dla wszystkich zainteresowanych.

Projekt reguluje tryb i termin składania wniosku o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych oraz określa, jakie dokumenty należy do tego wniosku dołączyć (odpowiednie świadectwo ukończenia szkoły). Nakłada także obowiązek założenia i prowadzenia – dla każdej osoby dopuszczonej do egzaminów eksternistycznych – indywidualnego protokołu egzaminów eksternistycznych, co pozwoli na pełne i systematyczne dokumentowanie wyników uzyskanych przez zdającego z egzaminów z poszczególnych zajęć edukacyjnych.

Maksymalny okres zdawania przez daną osobę egzaminów eksternistycznych został określony na dwa lata, niemniej dyrektor OKE może w uzasadnionych przypadkach, spowodowanych np. przyczynami losowymi – przedłużyć okres zdawania egzaminów o jedną sesję egzaminacyjną. Wprowadzono także wymóg zdawania egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych (przedmiotu) w danej sesji egzaminacyjnej w jednym terminie.

W projekcie zawarto regulacje mające zapobiegać nieprawidłowościom i ewentualnym naruszeniom prawa podczas przeprowadzania egzaminów eksternistycznych. W każdej sesji egzaminacyjnej w wyznaczonych ośrodkach zostanie powołany zespół nadzorujący przebieg egzaminu, z zastrzeżeniem, iż w jego skład nie mogą wchodzić osoby, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności. Obiektywność i bezstronność egzaminów eksternistycznych będzie zapewniona także przez wymóg sprawdzania i oceniania prac egzaminacyjnych przez zespoły egzaminatorów okręgowych komisji egzaminacyjnych, na podstawie jednolitych dla całego kraju kryteriów opracowanych przez CKE. Wprowadzono ponadto uregulowania dotyczące unieważniania prac egzaminacyjnych w przypadku stwierdzenia ich niesamodzielnego rozwiązywania oraz procedurę unieważniania przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej całego egzaminu w razie stwierdzenia naruszenia prawa podczas jego przebiegu.

Projektowana regulacja określa także wysokość opłaty za egzamin eksternistyczny z jednych zajęć edukacyjnych. W oparciu o wstępne szacunki Centralnej Komisji Egzaminacyjnej wysokość opłaty ustalono na kwotę 120 zł. Należy dodać, że prowadzone są dalsze analizy dotyczące kosztu przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, uwzględniające m.in. koszty wynajmu i przygotowania sal egzaminacyjnych, koszty przygotowania pakietów egzaminacyjnych, koszty druku i dystrybucji tych pakietów, koszty obsługi administracyjnej, koszty sprawdzania i oceniania prac egzaminacyjnych, koszty archiwizacji dokumentów.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Zakres regulacji dotyczy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz osób dorosłych, które nie ukończyły określonych w ustawie i rozporządzeniu typów szkół, a są zainteresowane ich ukończeniem w drodze egzaminów eksternistycznych.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia będzie rozesłany do konsultacji następującym partnerom społecznym i związkom zawodowym: Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego, Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”, Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. ks. Jerzego

Popiełuszki”, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”, Zarządowi Krajowemu Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce, Zarządowi Krajowemu Związku Zawodowego „Budowlani”, Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”, Zarządowi Głównemu Związku Rzemiosła Polskiego, Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”, Forum Związków Zawodowych, Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu, Zarządowi Głównemu Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego, Zarządowi Głównemu Stowarzyszenia Oświatowców Polskich, Komendzie Głównej Ochotniczych Hufców Pracy, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych, Konfederacji Pracodawców Polskich, Krajowej Izbie Gospodarczej, Business Centre Club – Związek Pracodawców, Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej, Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski oraz Towarzystwu Wiedzy Powszechnej. Wyniki konsultacji zostaną przedstawione w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projektowana regulacja nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Koszty organizacji i przeprowadzenia egzaminów eksternistycznych będą finansowane z opłat wnoszonych przez osoby do nich przystępujące.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki w przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ ¹⁾**

z dnia

w sprawie rodzajów szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców

Na podstawie art. 53 ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rad rodziców nie tworzy się w:

- 1) szkołach dla dorosłych;
- 2) placówkach kształcenia ustawicznego;
- 3) ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego;
- 4) szkołach przy zakładach opieki zdrowotnej;
- 5) domach wczasów dziecięcych;
- 6) szkolnych schroniskach młodzieżowych;
- 7) placówkach kształcenia praktycznego;
- 8) poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w poradniach specjalistycznych;
- 9) szkołach przy zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich;
- 10) szkołach przy zakładach karnych.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 131, poz. 907).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr ..., poz. ...).

Uzasadnienie

Na gruncie ostatniej nowelizacji *ustawy o systemie oświaty* w publicznych szkołach i placówkach wprowadzona została obligatoryjność działania rady rodziców jako organu szkoły stanowiącego reprezentację ogółu rodziców uczniów (wychowanków) danej szkoły lub placówki. Jednocześnie w art. 53 ust. 6 *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* zawarte zostało upoważnienie dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do określenia, w drodze rozporządzenia, rodzajów szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców, uwzględniając czynniki związane ze specyfiką organizacji danego rodzaju szkoły lub placówki oraz możliwości bezpośredniego uczestniczenia reprezentacji rodziców uczniów (wychowanków) w działalności szkół i placówek niektórych rodzajów.

Projekt *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie rodzajów szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców* stanowi wykonanie powyższego upoważnienia. W projekcie proponuje się, aby rad rodziców nie tworzyć w szkołach dla dorosłych, placówkach kształcenia ustawicznego, ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego, szkołach przy zakładach opieki zdrowotnej, domach wczasów dziecięcych, szkolnych schroniskach młodzieżowych, placówkach kształcenia praktycznego, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w poradniach specjalistycznych, szkołach przy zakładach poprawczych schroniskach dla nieletnich, szkołach przy zakładach karnych.

Przedmiot projektowanego rozporządzenia nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Rozporządzenie adresowane jest do tych rodzajów jednostek organizacyjnych systemu oświaty, w których - ze względu na czynniki organizacyjne lub brak możliwości bezpośredniego uczestniczenia w działalności tych jednostek reprezentacji rodziców uczniów (wychowanków) - obligatoryjne działanie reprezentacji rodziców byłoby bezprzedmiotowe.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania następującym związkom zawodowym i partnerom społecznym:

1. Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność” im. ks. Jerzego Popiełuszki;
2. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
3. Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa;
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”;

6. Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
7. Wolny Związek Zawodowy „Solidarność – Oświata”;
8. Krajowa Sekcja Edukacji Narodowej KNSZZ „Solidarność 80” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego;
9. Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
10. Krajowa Sekcja Oświaty NSZZ „Solidarność”;
11. Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
12. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
13. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
14. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”;
15. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
16. Polska Rada Ekumeniczna;
17. Konfederacja Pracodawców Polskich;
18. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych;
19. Business Centre Club - Związek Pracodawców;
20. Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich;
21. Polski Związek Logopedów - Zarząd Główny;
22. Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
23. Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
24. Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół;
25. Stowarzyszenie Oświatowców Polskich;
26. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
27. Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
28. Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
29. Zarząd Główny Związku Rzemiosła Polskiego;
30. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej;
31. Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
32. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
33. Rada Pomocy Społecznej;
34. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów CKU;
35. Związek Harcerstwa Polskiego;
36. Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej;
37. Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza”;

Projekt zostanie także skierowany do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz.1414) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, oraz sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, oraz sytuację i rozwój regionalny.